

Nya regler för tjänstepensionsinstitut (prop. 2004/05:165)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2004/05:165 Nya regler för tjänstepensionsinstitut samt en motion som väckts med anledning av förslaget. Regeringen föreslår de lagändringar som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (tjänstepensionsdirektivet).

Förslagen innebär nya regler för tjänstepensionsinstitut och omfattar tjänstepensionskassor, pensionsstiftelser och livförsäkringsbolagens tjänstepensionsverksamhet.

Förslagen innebär att det införs särskilda verksamhetsvillkor för tjänstepensionskassor och pensionsstiftelser. Det föreslås även särskilda bestämmelser om information till försäkringstagare m.fl.

Försäkringstekniska avsättningar som motsvarar pensionsåtagandena ska enligt förslaget göras på ett aktsamt sätt och bygga på marknadsmässig värdering av åtagandena.

Regeringen föreslår att pensionsstiftelser som tryggar utfästelse om pension till färre än 100 personer undantas från de nya reglerna, men stiftelserna får enligt förslaget själva välja att ändå tillämpa dem.

Finansinspektionen utövar redan tillsyn över livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor och föreslås också få tillsyn över pensionsstiftelsernas finansiella verksamhet.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Tjänstepensionskassorna föreslås få vissa övergångsregler. Enligt direktiven skulle ändringarna ha införlivats senast den 23 september 2005.

Utskottet föreslår vissa ändringar som berör pensionsstiftelserna. Bland annat föreslås ändringar i informationsplikten samt i placeringsreglerna. Utskottet anser att arbetsgivare ska svara för information till arbetstagaren om t.ex. pensionsåtaganden. Utskottets förslag medför vissa ändringar i tryggandelagen som berör pensionsstiftelserna. Med dessa ändringar föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens lagförslag och avstyrker motionsyrkandena.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Utskottets överväganden.....	8
Pensionsstiftelser.....	8
Kompetensprövning av styrelseledamöter.....	11
Informationsskyldighet till försäkringstagare.....	14
Placeringsregler.....	16
Tillsyn över pensionsstiftelser.....	18
Tjänstepensionsförsäkring för egenföretagare.....	20
Lagförslagen i övrigt.....	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	22
Propositionen.....	22
Följdmotion.....	22
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	23
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	92
1 Utskottets förslag till lag om ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.....	92
2 Utskottets förslag till lag om ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.....	93

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Pensionsstiftelser

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. såvitt avser 9 a § första stycket. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:165 i denna del och avslår motion 2004/05:Fi25 yrkande 1.

2. Kompetensprövning av styrelseledamöter

Riksdagen bifaller proposition 2004/05:165 i denna del.

3. Informationsskyldighet till försäkringstagare

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. såvitt avser 10 d §, med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2004/05:165 i denna del och avslår motion 2004/05:Fi25 yrkande 2 i denna del.

4. Placeringsregler

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. såvitt avser 10 a §, med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2004/05:165 i denna del.

5. Tillsyn över pensionsstiftelser

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. såvitt avser 34 §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:165 i denna del och avslår motion 2004/05:Fi25 yrkande 2 i denna del.

6. Tjänstepensionsförsäkring för egenföretagare

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713) såvitt avser 1 kap. 3 a § tredje stycket. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:165 i denna del.

7. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713) såvitt avser 1 kap. 1 a och 2 §§, samt 3 a § första och andra styckena, 2 a kap. 1, 2, 2a, 3-5, 5a och 6 §§, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2, 4, 9, 10 g, 11 och 12-14 §§, 12 § samt 19 kap. 13 §,

2. lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan,
 3. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgi-
vares verksamhet i Sverige, med den ändringen att rubriken närmast
före rubriken till 2 kap. 1 § och rubriken till 8 kap. 1a § får den
lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.
 4. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfäs-
telse m.m. i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet
föreslagit ovan,
 5. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
 7. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
 8. lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring,
 9. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
 10. lag om ändring i lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet un-
der krig eller krigsfara m.m.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:165 i denna del.

Stockholm den 29 november 2005

På finansutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Carin Lund-
berg (s), Sonia Karlsson (s), Kjell Nordström (s), Lars Bäckström (v),
Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Bo Bernhardsson (s), Christer
Nylander (fp), Roger Tiefensee (c), Hans Hoff (s), Cecilia Widegren (m),
Agneta Gille (s), Yvonne Ruwaida (mp), Tomas Högström (m), Gunnar
Nordmark (fp) och Else-Marie Lindgren (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2004/05:165 Nya regler för tjänstepensionsinstitut föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till bl.a. lag om ändring i försäkringsrörelselagen och lag om ändring i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Regeringens förslag återges i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*.

Med anledning av propositionen har en motion väckts. Förslagen i motionen återges i *bilaga 1*.

För att inhämta ytterligare upplysningar i ärendet har utskottet företagit intern utfrågning med företrädare för Finansdepartementet och Finansinspektionen.

Finansutskottet har till lagutskottet överlämnat två lagförslag, nämligen 7 kap. 11 a § och 19 kap. 11 § i lag om ändring i försäkringsrörelselagen och lag om ändring i förmånsrättslagen. Dessa lagar är också föremål för ändringsförslag i proposition 2005/06:37 EU:s insolvensreglering som riksdagen ska besluta om senare under hösten 2005. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan lagförslagen har finansutskottet överlämnat de nämnda lagförslagen till lagutskottet.

Skrivelser m.m.

Swedish Pension Fund Association (SPFA), Sveriges Kommuner och Landsting och Alecta m.fl. har inkommit med skrivelser och tagit upp vissa frågor. Frågorna behandlas i betänkandet under respektive avsnitt.

Under beredning av ärendet har företrädare för bl.a. Försäkringsförbundet, Kåpan pensioner och SPFA uppvaktat finansutskottet.

Bakgrund

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionens förslag innebär att det införs särskilda verksamhetsvillkor för tjänstepensionskassor och pensionsstiftelser. Det föreslås även särskilda bestämmelser om information till försäkringstagare m.fl.

Vidare föreslås för livförsäkringsbolagens tjänstepensionsverksamhet och för tjänstepensionskassorna särskilda bestämmelser om tekniska avsättningar och för kassorna även nya bestämmelser om skuldtäckning och kapitalkrav. Det föreslås nya placeringsregler för alla tjänstepensionsinstitut som omfattas av direktiven.

Försäkringstekniska avsättningar som motsvarar pensionsåtagandena ska enligt förslaget göras på ett aktsamt sätt och bygga på marknadsmässig värdering av åtagandena.

Regeringen föreslår att pensionsstiftelser som tryggar utfästelse om pension till färre än 100 personer undantas från de nya reglerna, men stiftelserna får enligt förslaget själva välja att ändå tillämpa dem.

Finansinspektionen utövar redan tillsyn över livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor och föreslås också få tillsyn över pensionsstiftelsernas finansiella verksamhet.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Tjänstepensionskassorna föreslås få vissa övergångsregler. Enligt direktiven skulle ändringarna ha införlivats senast den 23 september 2005.

Grundläggande begrepp

Tjänstepension

Tjänstepension (avtalspension) tjänar den enskilde in i sin anställning och den är ett viktigt komplement till den allmänna pensionen. Tjänstepensionen grundar sig på en utfästelse från arbetsgivaren gentemot arbetstagaren att utge olika förmåner efter pensioneringen. Sammantaget är närmare fyra miljoner människor i Sverige berättigade till tjänstepension. Hur stor andel av den totala pensionen som utgörs av tjänstepension beror på arbetstagarens inkomster. I allmänhet utgör andelen ca 15 %.

Pensionsutfästelser är av långsiktig art eftersom de i regel sträcker sig flera decennier framåt i tiden. För att arbetsgivarens löfte om framtida pensionsutbetalningar ska få någon substans anses det nödvändigt att trygga utfästelsen. Det vanligaste sättet är att betala premier till en understödsförening (s.k. tjänstepensionskassa) eller till ett livförsäkringsbolag. Utfästelsen kan också tryggas genom att arbetsgivaren skuldför pensionskostnaderna i sin balansräkning (s.k. kontotryggande). Vidare kan säkerställande ske genom att arbetsgivaren gör avsättningar till en pensionsstiftelse.

Pensionsstiftelse

En pensionsstiftelses syfte är att trygga utfästelse om pension till arbetstagarer eller arbetstagarers efterlevande. Stiftelsen kan aldrig utfästa pension och ansvarar inte heller för pensionsutfästelserna. Det är arbetsgivaren som beräknar pensionsåtagandena och gör avsättningar till stiftelsen samt sköter utbetalningen av pensionerna. Pensionsstiftelsens förmögenhet kan karaktäriseras som en form av pant för den pensionsberättigades pensionsfordran.

När arbetsgivaren har gjort en avsättning till stiftelsen, får medlen disponeras endast för pensioner. Pengarna kan inte tas i anspråk för arbetsgivarens övriga skulder och berörs inte av arbetsgivarens obestånd. En stiftelse skiljer sig från andra associationer genom att stiftelsen inte har några ägare eller medlemmar. Pensionsstiftelsens förmögenhet förvaltas av en styrelse med representanter för arbetsgivaren och arbetstagarerna. Lagen om

tryggande av pensionsutfästelse m.m. föreskriver att en pensionsstiftelses tillgångar ska vara placerade på ett nöjaktigt sätt, och det är styrelsen som har ansvaret för att så sker.

Tillsynsmyndighet för pensionsstiftelser är länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist. Tillsynen är inriktad på att skydda pensionsborgenärerna, och länsstyrelsen har i uppgift att granska förvaltningen av stiftelsernas kapital.

2002 fanns det 2 476 registrerade pensionsstiftelser i Sverige med en sammanlagd tillgångsvolym om ca 105 miljarder kronor. Av stiftelserna var det färre än 100 stycken som tryggade utfästelse om pension till minst 100 personer. Majoriteten av de svenska pensionsstiftelserna utgörs alltså av stiftelser med ett inte särskilt stort antal ersättningsberättigade personer. De 13 pensionsstiftelser som hade mer än 1 miljard kronor i tillgångar svarade för 84 % av den totala tillgångsvolymen.

Försäkring

Tryggande av en pensionsutfästelse genom försäkring innebär att arbetsgivaren tecknar en pensionsförsäkring för den anställda och betalar premien för den under hela avtalstiden. Den allra största delen av tjänstepensionskapitalet finns placerat i livförsäkringsbolagen.

Tjänstepensionsdirektivet

EU antog år 2003 ett direktiv om tjänstepensionsinstitutens verksamhet. Direktivet är ett av de första stegen mot en inre marknad för tjänstepensioner. Syftet är att möjliggöra en effektiv förvaltning av tjänstepensionskapital samtidigt som pensionstagarnas trygghet garanteras. En överflyttning av sparandet till tjänstepensionsområdet bedöms bidra till såväl ekonomiska som sociala framsteg. I detta ligger bl.a. att tjänstepensionsinstitutens gränsöverskridande verksamhet möjliggör en större rörlighet för kapital inom EU.

Utskottets överväganden

Pensionsstiftelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet anser att skäl kan anföras både för och emot att pensionsstiftelserna ska omfattas av den lagstiftning som styrs av tjänstepensionsdirektivet. Det har emellertid klarlagts under rådsförhandlingarna att förvaltare av den typ som stiftelserna utgör ska omfattas av direktivet. Utskottet godtar därför regeringens bedömning och avstyrker motionen om att undanta pensionsstiftelser från att omfattas av tjänstepensionsdirektivet.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att understödsföreningar som bedriver tjänstepensionsverksamhet (s.k. tjänstepensionskassor) och pensionsstiftelser omfattas av tjänstepensionsdirektivet.

Regeringen anför att det alltid är arbetsgivaren som svarar för själva utfästelsen om pension, och stiftelsen innehåller inte någon skuldpost som svarar mot pensionsutfästelsen. Förmögenheten i stiftelsen kan i stället jämsättas med en säkerhet eller en pant för arbetsgivarens pensionsutfästelse för det fall att arbetsgivaren kommer på obestånd. Det är arbetsgivaren som ansvarar för betalningen av pensionerna.

Regeringen anför vidare att stiftelsens uppgift endast är att förvalta kapitalet som avsatts till stiftelsen och säkerställa att pensionsutfästelser kan uppfyllas. Flera remissinstanser ifrågasätter om pensionsstiftelser ska omfattas av direktivet, eftersom dessa själva inte tillhandahåller tjänstepension utan endast utgör en pant för pensionsåtagandena.

Regeringen anför vidare att under rådsförhandlingarna i Bryssel av direktivet hade Sverige flera diskussioner med EG-kommissionen om de svenska pensionsstiftelsernas särdrag. En del av förklaringen till den svenska inställningen var den då icke juristlingvistgranskade svenska översättningen av direktivförslaget. Av förslaget framgick att med tjänstepensionsinstitut avsågs ”ett institut som förvaltar fondmedel och som är etablerat oberoende av något uppdragsgivande företag eller någon branschorganisation i uteslutande syfte att tillhandahålla pensionsförmåner ...”. Den formuleringen kunde leda tanken till att ett institut, för att omfattas av direktivet, självt måste betala ut förmånerna. Detta var emellertid inte kommissionens avsikt med bestämmelsen.

Regeringen anför att vem som tillhandahåller pensionen inte har någon betydelse. Regeringen anför vidare att om så vore fallet skulle medlemsstater som inte önskar tillämpa direktivet på delar av sin tjänstepensionsmark-

nad kunna ändra sin nationella lagstiftning så att ansvaret för att tillhandahålla förmånerna flyttas från ett institut som annars skulle ha träffats av direktivets definition till någon annan fysisk eller juridisk person. Därmed skulle delar av tjänstepensionsmarknaden uteslutas från direktivets tillämpningsområde. En sådan ordning skulle enligt regeringen motverka syftena med direktivet.

Den aktuella bestämmelsen i direktivet måste enligt regeringen uppfattas så att, vilket numera också framgår av den justerade svenska översättningen, institutet ska förvalta medel utifrån syftet att tillhandahålla pensionsförmåner (jfr ”for the purpose of providing retirement benefits” i den engelska språkversionen av direktivet). Inte heller kan stiftelsens karaktär av pant för arbetsgivarens pensionsutfästelse eller ens avsaknaden av krav på ”full fondering” av utfästelserna anses tala emot att de omfattas av direktivet. Stiftelserna är en säkerhet för arbetsgivarens pensionsutfästelse för det fall att arbetsgivaren kommer på obestånd. Deras medel är därigenom öronmärkta för att täcka pensionsutbetalningar.

Regeringen anser således att även pensionsstiftelserna enligt direktivets ordalydelse och bakomliggande syften är att beteckna som ett tjänstepensionsinstitut eftersom arbetsgivaren genom att göra avsättningar till en pensionsstiftelse fonderar medel i en egen separat juridisk person utifrån syftet att tillhandahålla tjänstepension.

Motionen

Moderata samlingspartiet ifrågasätter i *motion Fi25* (yrkande 1) regeringens bedömning att pensionsstiftelser ska omfattas av direktivet. Motionärerna anser att pensionsstiftelser inte själva tillhandahåller någon tjänstepension utan endast utgör en pant för arbetsgivarens pensionsåtaganden.

Motionärerna anför att en pensionsstiftelse aldrig själv kan utfästa pension och följaktligen heller inte ansvarar för pensionsutfästelserna. Förmögenheten i en pensionsstiftelse kan i stället jämföras med en säkerhet eller en pant för arbetsgivarens pensionsutfästelse för det fall arbetsgivaren skulle komma på obestånd. I linje med detta är det också arbetsgivaren, och inte stiftelsen, som ansvarar för värderingen av pensionsåtagandena liksom för utbetalningen av pensionsförmånerna.

I tjänstepensionsdirektivet definieras begreppet tjänstepensionsinstitut visserligen som ett institut som förvaltar fonderade medel utifrån syftet att tillhandahålla pensionsförmåner. Men denna exakta ordalydelse tillkom först efter juristlingvistgranskningen. Vid tidpunkten för regeringens samråd med EU-nämnden och rådets beslut var direktivets formulering sådan att den direkt förde tanken till att ett institut – för att omfattas av direktivet – självt måste betala ut förmånerna.

Motionärerna hävdar därför att det finns skäl att undanta pensionsstiftelserna från att omfattas av tjänstepensionsdirektivet.

Finansutskottets ställningstagande

Som konstateras i såväl propositionen som motionen bär inte en pensionsstiftelse ansvar för något eget pensionsåtagande. Stiftelserna skiljer sig därför i ett grundläggande avseende från övriga svenska finansiella institut, dvs. tjänstepensionskassor och livförsäkringsbolagens tjänstepensionsverksamhet, som regeringens förslag ska tillämpas på. En pensionsstiftelse inrättas av en arbetsgivare för att trygga dennes åtagande gentemot sina anställda om tjänstepension. Stiftelsen är därför endast en pant (dvs. en säkerhet) för arbetsgivarens pensionslöfte i händelse av dennes obestånd. Detta innebär att ansvaret för att betala pensionsförmåner hela tiden vilar på arbetsgivaren, men att arbetsgivaren kan få gottgörelse ur stiftelseförmögenheten.

Å andra sidan finns det anledning framhålla att stiftelserna är en säkerhet för arbetsgivarens pensionsutfästelse för det fall att arbetsgivaren kommer på obestånd. Deras medel är därmed öronmärkta för pensionsutbetalningar och kan inte användas för arbetsgivarens övriga skulder och berörs inte av arbetsgivarens obestånd. Mot den bakgrunden skulle det framstå som märkligt om pensionsstiftelserna undantogs och förmånstagarna därmed skulle anses mindre skyddsvärda än om pensionsmedlen i stället förvaltades för deras räkning i exempelvis en tjänstepensionskassa.

Enligt utskottets mening kan således skäl anföras såväl för som mot att pensionsstiftelserna ska omfattas av lagstiftningen som motiveras av tjänstepensionsdirektivet. Av propositionen framgår att Sverige under rådsförhandlingarna av direktivet vid upprepade tillfällen förde diskussioner med EG-kommissionen om de svenska pensionsstiftelsernas särdrag och hur dessa förhåller sig till syftena med direktivet. Kommissionens första förslag till direktiv tolkades av de svenska förhandlarna – enligt uppgift av Finansdepartementet – som att de svenska pensionsstiftelserna inte skulle omfattas. Det klargjordes då från kommissionens sida att avsikten var att även förvaltare av den typ som pensionsstiftelserna utgör ska omfattas av direktivet. Kommissionen förtydligade därför sitt förslag i denna del.

Utskottet konstaterar således att direktivets definition av tjänstepensionsinstitut ska tolkas så att pensionsstiftelser ska omfattas av direktivet eftersom de ska förvalta medel utifrån syftet att tillhandahålla pensionsförmåner (jfr ”for the purpose of providing retirement benefits”). Detta framgår av den slutliga och justerade svenska översättningen. Det finns dock enligt utskottets mening anledning att i vissa avseenden anpassa direktivets krav i övrigt till pensionsstiftelsernas speciella konstruktion och syften. Kraven bör inte göras mer omfattande än vad som är nödvändigt. En pensionsstiftelses syfte är att trygga utfästelser om pension till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande. Stiftelsen kan dock aldrig utfästa pension och ansvarar inte heller för pensionsutfästelserna. Enligt utskottets mening är det därför t.ex. inte rimligt att generellt ålägga stiftelser en skyldighet att informera om pensionsförmåner m.m. på motsvarande sätt som åligger tjänstepensionskassor och livförsäkringsbolagens tjänstepensionskassor. I

de fall stiftelserna förvaltar medlen är det fortfarande arbetsgivaren som beräknar pensionsåtagandena och sköter utbetalningen av pensionerna. Det är därför enligt utskottet naturligt att det är arbetsgivaren som ska svara för informationen till arbetstagaren. Utskottet återkommer i denna fråga i avsnittet om Informationsskyldighet till pensionstagare. Det finns också anledning att anpassa kraven på placeringsregler för stiftelser till det förhållandet att det är arbetsgivaren som står för pensionsåtagandet gentemot arbetstagaren och inte stiftelsen. Utskottet återkommer till detta i avsnittet om Placeringsregler.

Utskottets slutsats är sammanfattningsvis att det får anses klarlagt att enligt direktivets ordalydelse och syfte är pensionsstiftelser att anse som ett tjänstepensionsinstitut och ska därför omfattas av tjänstepensionsdirektivet. Med det anförda godtar utskottet regeringens bedömning och avstyrker motion Fi25 (m) yrkande 1.

Kompetensprövning av styrelseledamöter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att en styrelseledamot eller suppleant ska ha de insikter och den erfarenhet som krävs för att delta i ledningen av en tjänstepensionskassa eller pensionsstiftelse och även i övrigt vara lämplig för uppgiften. Kraven gäller de stiftelser som tryggar utfästelse om pension till minst 100 personer.

Vid prövning av varje styrelseledamot ska Finansinspektionen göra en vandelsprövning av ledamoten och kompetensprövningen görs därefter av styrelsen som kollektiv. Det innebär enligt utskottet att inspektionen vid prövning av kompetens, dvs. erfarenhet och insikt, tar hänsyn till styrelsens samlade kompetens.

Propositionen

Regeringen föreslår att en styrelseledamot eller dennes suppleant ska ha de insikter och den erfarenhet som krävs för att delta i ledningen av en tjänstepensionskassa eller i en pensionsstiftelse som tryggar utfästelse om pension till minst 100 personer och även i övrigt vara lämplig för uppgiften.

Regeringen anför att enligt direktivet krävs för att ett tjänstepensionsinstitut ska få driva sin verksamhet bl.a. att institutets faktiska verksamhet drivs av personer med godandel som antingen själva har erforderlig yrkesmässig kompetens och erfarenhet på området eller anlitar rådgivare som besitter sådan kompetens och erfarenhet.

Regeringen anför att gällande bestämmelser inte kan anses tillräckliga för att direktivets krav i denna del ska anses vara uppfyllda. Till exempel i tryggandelagen finns det inte några särskilda kvalifikationskrav för ledamöterna i en styrelse. Det är därför nödvändigt att införa uttryckliga krav på lämplighet för styrelseledamöter eller suppleanter i en pensionsstiftelse.

När särskilda regler om ledningsprövning infördes för t.ex. banker och försäkringsbolag bestämdes att styrelsen och verkställande direktören, inklusive suppleanter och ställföreträdare, utövar den omedelbara ledningen och har det direkta ansvaret för verksamheten. Beträffande kvalifikationerna anfördes att den som ingår i ledningen bör ha de kvalifikationer som fordras för att driva rörelsen på ett korrekt sätt. Ett tillräckligt kunnande på det aktuella området bör således fordras, eller i vart fall förmåga att skaffa sig sådan kunskap. Kraven sammanfattades som att de som tillhör ledningen för dessa institut ska ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas av dem (se prop. 1995/96:173 s. 84 f.).

Regeringens utgångspunkt är att pensionsstiftelsers ledning, dvs. styrelse, i det här avseendet inte bör regleras annorlunda än andra finansiella institut och framför allt inte jämfört med försäkringsbolag och tjänstepensionskassor som också förvaltar tjänstepensionskapital. Vad gäller kvalifikationerna finns enligt regeringen inte skäl att ställa lägre krav på styrelseledamöterna i en stiftelse än vad som är fallet för övriga institut. De ska således ha de insikter och erfarenheter som måste krävas av dem, i enlighet med vad som anförts i nyssnämnda förarbeten.

Regeringen anför vidare att enligt direktivet kan erforderlig kompetens inhämtas från kvalificerade rådgivare. Detta innebär inte enligt regeringen att styrelsen därmed kan avhända sig ansvaret för ledningen av verksamheten. Kravet får snarare anses tillkommet för att säkerställa att styrelsen alltid inhämtar tillräckligt beslutsunderlag.

Finansutskottets ställningstagande

I propositionen anges att det är styrelsen som utövar den faktiska ledningen och har det direkta ansvaret för verksamheten. Vid sidan av styrelsen finns det ofta i de stora kassorna och stiftelserna andra interna organ (direktion, arbetsutskott, arbetande styrelseordförande osv.) som i praktiken tagit över en del av de befogenheter som ankommer på styrelsen. Detta påverkar emellertid inte den formella kompetensfördelningen; om saken ställs på sin spets är det styrelsen som har beslutsmakten och således inte den som fått arbetsuppgifter delegerade till sig.

Av propositionen framgår vidare att erforderliga kvalifikationer kan inhämtas från rådgivare. Styrelsen kan dock aldrig, och således inte heller om rådgivare används, avhända sig ansvaret för ledningen av verksamheten. Skyldigheten att anlita rådgivare framgår inte av lagtexten utan får i stället anses följa av kravet på insikt och erfarenhet för uppdraget.

Riksdagen har valt att i de lagar som reglerar finansmarknadsområdet utforma bestämmelsen om styrelseledamöter så att det är ledamoten som ska ha den erfarenhet som krävs, se exempelvis lagen om bank- och finansieringsrörelse (jfr prop. 2002/03:139 s. 521).

Den närmare innebörden av kravet på behövliga insikter och behövlig kompetens utvecklas dock inte i lagregeln eller i propositionen. Det mer konkreta innehållet i dessa krav och den reella bedömningen av varje enskilt fall får i stället göras av Finansinspektionen i dess tillsynsverksamhet.

Som utskottet ser det bör vid prövning av styrelseledamöter först en kontroll göras av varje ledamot på individnivå vad det gäller vandelsprövning. Det innebär t.ex. att en person ska lämna uppgifter om han blivit dömd vid domstol eller varit föremål för förundersökning för ägarprövning. Detta är i överensstämmelse med den prövning som Finansinspektionen gör i dag av styrelseledamöter (FFFS 1998:14). Vid prövning av kompetens, dvs. erfarenhet och insikt, bör emellertid hänsyn tas till styrelsens samlade kompetens. I dag gör inspektionen en granskning av styrelsen som helhet när det är en ny styrelse, och därefter granskas vid nyval varje ny ledamot för sig. Finansinspektionen bör därför i framtiden vid varje byte av styrelseledamot granska hela styrelsen för att förvissa sig om att den nya styrelsen som helhet har rätt kompetens.

Utskottet anser att detta är en rimlig ordning och delar regeringens uppfattning att det inte finns skäl att ställa lägre krav på styrelseledamöterna i en pensionsstiftelse som tryggar utfästelse om pension till minst 100 personer än vad som är fallet för styrelseledamöter i livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor. De ska således ha de insikter och erfarenheter som krävs för att delta i ledningen av en pensionsstiftelse och även i övrigt vara lämplig för uppgiften. Det är rimligt att Finansinspektionen vid prövning av varje styrelseledamot först gör en vandelsprövning av ledamoten och att kompetensprövningen görs därefter av styrelsen som kollektiv. Det innebär enligt utskottet att inte varje ledamot behöver uppfylla alla kompetenskraven. Mot bakgrund av vad som anförts tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Informationsskyldighet till försäkringstagare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker förslaget att pensionsstiftelser ska lämna information till arbetstagarna om stiftelsen och dess verksamhet. När det exempelvis gäller information om pensionsförmåner och innehåll i de överenskommelser som ligger till grund för försäkringen kan det vara mer ändamålsenligt att informationen lämnas av arbetsgivaren. Utskottet föreslår därför att lagstiftningen ändras så att arbetsgivaren ska svara för viss information. Utskottet ställer sig därmed delvis bakom regeringens förslag och därmed tillgodoses i viss mån de krav som framförs i motionen.

Propositionen

Regeringen föreslår att vid tjänstepensionsförsäkring ska ett försäkringsbolags information till bl.a. försäkringstagarna innehålla uppgifter om bolaget och dess verksamhet samt om de överenskommelser som ligger till grund för försäkringarna. Regeringen föreslår vidare att även tjänstepensionskassor och pensionsstiftelserna ska åläggas informationsregler enligt samma mönster och i samma omfattning som försäkringsbolagen.

Några remissinstanser – Swedish Pension Fund Association (SPFA), Industrins Finansförening och Svenskt Näringsliv – påpekar att stiftelserna inte har något kontraktuellt förhållande till arbetstagaren och inte har tillgång till eller någon möjlighet att kontrollera riktigheten i uppgifter som finns hos arbetsgivaren. Remissinstanserna anser därför att informationsplikten i stället bör åläggas arbetsgivarna.

Regeringen anför som skäl för förslaget att även personer som får sin pension tryggt i en stiftelse ska ha rätt till information. Det är endast de större pensionsstiftelserna – de som tryggar pensionsutfästelser till minst 100 personer – som ska omfattas av bestämmelserna. Enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. (tryggandelagen) ska ledamöterna i en pensionsstiftelses styrelse väljas till lika antal av arbetsgivaren och de arbetstagare som tryggas av stiftelsens ändamål. Mot den bakgrunden framstår det enligt regeringen som fullt rimligt att stiftelsen ska kunna få tillgång till den information som behövs.

Regeringen anför vidare att enligt tjänstepensionsdirektivet är uppfyllandet av informationsbestämmelserna en av de givna förutsättningarna för att ett tjänstepensionsinstitut ska få drivas.

Regeringen anför att det inte framstår som någon lösning att i stället lägga informationsplikten på arbetsgivaren. Problemet är att en sådan lösning skulle förutsätta att tillsynsmyndigheten i dessa delar skulle ha att utöva tillsyn även över arbetsgivarna. Det är enligt regeringen varken lämpligt eller praktiskt.

Enligt regeringen blir det i praktiken arbetsmarknadsparterna som rent faktiskt sköter informationsgivningen. Det finns heller inget hinder enligt regeringen mot att en stiftelse delegerar uppgiften att informera till arbetsmarknadens parter eller till arbetsgivaren.

Motionen

Moderata samlingspartiet anför i *motion Fi25* yrkande 2 i denna del att enligt regeringens förslag åläggs stiftelserna en informationsskyldighet gentemot arbetstagarna. Enligt motionärerna är detta inte lämpligt eftersom det bara är arbetsgivaren som har tillgång till pensionsuppgifterna. Stiftelserna har ingen som helst möjlighet att kontrollera riktigheten i de uppgifter som arbetsgivaren lämnar.

Skrivelse

SPFA tar bl.a. upp frågan om informationsplikt avseende pensionsstiftelsers finansiella ställning och tryggnad av pensionsförmåner. De föreslår att informationsplikten ska åläggas de arbetsgivare som tryggar sitt pensionsåtagande i stället för pensionsstiftelserna som regeringen föreslår.

Finansutskottets ställningstagande

Pensionsstiftelser inrättas av arbetsgivaren och är i många fall en följd av kollektivavtal. Enligt utskottets mening ska även personer som får sin pension tryggad i en stiftelse ha rätt till minst den information som anges i direktivets artiklar 9 och 11. Regeringen föreslår i propositionen att denna information ska lämnas av pensionsstiftelsen. När det gäller information om stiftelsens verksamhetsvillkor, såsom stadgar och placeringsriktlinjer liksom om stiftelsens ekonomiska ställning, är detta en naturlig ordning. När det gäller information om pensionsförmåner och om innehållet i övriga överenskommelser som ligger till grund för tryggnaden kompliceras i stiftelsefallen förhållandena av att det är arbetsgivaren och inte stiftelsen som står för pensionsåtagandet. Det är inte givet att stiftelsen har tillgång till eller har möjlighet att kontrollera riktigheten i uppgifterna som finns hos arbetsgivaren. Det bör därför enligt utskottets mening vara arbetsgivaren som ska lämna information om pensionsförmåner och om innehållet i övriga överenskommelser som ligger till grund för tryggnaden. Bestämmelserna i direktivets artikel 9 ger också denna möjlighet. Som utskottet ser det är utgångspunkten för bestämmelserna medlemmarnas och förmånstagarnas rätt att få del av relevant information.

Med det anförda ställer sig utskottet delvis bakom regeringens förslag. I den mån kraven i *motion Fi25* (m) yrkande 2 i denna del inte tillgodoses genom utskottets ställningstagande avstyrks den.

Placeringsregler

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att aktsamhetsprincipen bör utgöra den grundläggande principen för placering av tjänstepensionskapital. Kravet för pensionsstiftelser att beakta arbetsgivarens pensionsåtagande kan enligt utskottet vara svårt att uppfylla samt svårt att kontrollera för den myndighet som åläggs den uppgiften. Utskottet ser inte heller att kravet fyller någon väsentlig funktion eftersom i den del tryggheten i stiftelsen inte fullt ut motsvarar åtagandet hos arbetsgivaren tryggas detta i balansräkningen och ofta genom annan säkerhet, exempelvis genom kreditförsäkring. Utskottet föreslår därför att bestämmelsen för pensionsstiftelser om att beakta arbetsgivarens pensionsåtaganden tas bort. Med denna ändring tillstyrker utskottet förslaget till placeringsregler som bl.a. innebär att tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att aktsamhetsprincipen i tjänstepensionsdirektivet bör vara den grundläggande principen för placeringen av tjänstepensionskapital. Aktsamhetsprincipen är enligt regeringen inriktad på beslutsprocessen – hur förvaltningen av pensionsmedel bör vara anordnade – snarare än på resultatet av det individuella tjänstepensionsinstitutets placeringar. En mycket riskfylld placering kan bedömas vara aktsam om placeringsbeslutet bygger på en väl utformad strategi. Alltför försiktiga placeringar med mycket begränsad risk kan däremot komma i strid med aktsamhetsprincipen, eftersom en sådan placering riskerar att generera för lite avkastning och därmed inte vara i förmånstagarnas intresse. Principen är nära sammanbunden med principerna om diversifiering, matchning mellan tillgångar och skulder samt tillfredsställande betalningsberedskap. Syftet är dock att undvika risktagande som inte står i rimlig relation till den förväntade avkastningen.

Placeringarna ska utföras med omsorg och skicklighet av en person med god kunskap. Förvaltaren har en lojalitetsplikt gentemot förmånstagarna och ska agera i deras intressen.

Regeringen anför vidare att aktsamhetsprincipen föreskriver att tillgångarna ska placeras med beaktande av åtagandenas typ och varaktighet.

Aktsamhetsprincipen ställer enligt regeringen också höga krav på tillsynsmyndigheten. Tillsynen måste vara förebyggande och ta sikte på bl.a. hur och enligt vilka kriterier placeringsbeslut fattas snarare än på att kontrollera hur den enskilda placeringen påverkar placeringsportföljens utseende. Mot den nu angivna bakgrunden blir kravet på pensionsinstituten att

utforma och lämna in placeringsriktlinjer en central del i tillsynsverksamheten. En annan konsekvens är att det generellt kommer att ställas högre krav på den information som pensionsinstitutet lämnar till tillsynsmyndigheten och allmänheten.

Finansutskottets ställningstagande

Bestämmelserna om aktsamhetsprincipen i tjänstepensionsdirektivet innebär bl.a. att medlemsstaterna ska kräva att institut som är etablerade inom deras territorier ska investera sina tillgångar i enlighet med *aktsamhetsprincipen*. Dessa bestämmelser ska genomföras för samtliga slag av tjänstepensionsinstitut som finns i varje medlemsstat.

Nuvarande bestämmelser om pensionsstiftelsernas placering av tillgångar innebär att stiftelsens förmögenhet ska placeras på ett nöjaktigt sätt. Såväl den bestämmelsen som den föreslagna nya regeln tar sin utgångspunkt i det syfte som en pensionsstiftelse har, nämligen att trygga arbetsgivarens tjänstepensionslöfte. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att matchningsprincipen – som är en del av aktsamhetsprincipen – inte är någon materiell nyhet för stiftelsernas placeringsverksamhet. Vidare bör framhållas att reglerna endast blir tillämpliga för större pensionsstiftelser, dvs. sådana som tryggar tjänstepension för minst 100 personer. Mindre stiftelser kommer alltså att omfattas av den nu gällande bestämmelsen om ”nöjaktig placering”, men kan själva välja att i stället tillämpa den föreslagna, nya bestämmelsen.

Regeringens förslag – som granskats och i dessa delar lämnats utan erinran av Lagrådet – innebär i fråga om de aktuella placeringsbestämmelserna följande: Pensionsstiftelsen ska placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna ska, med beaktande av arbetsgivarens pensionsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, placeras så att stiftelsens betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig. Tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Utskottet vill dock framhålla att det faktum att pensionsstiftelserna saknar pensionsåtagande innebär att något motsvarande krav på skuldtäckning inte kan ställas. Kravet att beakta arbetsgivarens pensionsåtagande kan vara svårt att uppfylla samt svårt att kontrollera för den myndighet som åläggs den uppgiften. Utskottet ser inte heller att kravet fyller någon väsentlig funktion eftersom i den del tryggheten i stiftelsen inte fullt ut motsvarar åtagandet hos arbetsgivaren tryggas detta i balansräkningen och ofta genom annan säkerhet, exempelvis genom kreditförsäkring. Utskottet föreslår därför att bestämmelsen för pensionsstiftelser om att tillgångarna ska, med beaktande av arbetsgivarens pensionsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, placeras så att stiftelsens betalningsberedskap är tillfredsstäl-

lande och den förväntade avkastningen tillräcklig tas bort. Finansutskottet utgår ifrån att regeringen följer hur de nya placeringsreglerna följs av pensionsstiftelserna.

Med denna ändring tillstyrker utskottet förslaget till placeringsregler som bl.a. innebär att tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Tillsyn över pensionsstiftelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker förslaget att Finansinspektionen ska ha tillsynsansvaret för pensionsstiftelserna och avstyrker därför motionsyrkandet om att det inte är lämpligt att tillsynen delas mellan Finansinspektionen och länsstyrelsen.

Propositionen

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att en pensionsstiftelse förvaltas i enlighet med de bestämmelser som är föranledda av tjänstepensionsdirektivet. Övrig tillsyn över pensionsstiftelserna ska alltjämt länsstyrelsen svara för.

Finansinspektionen motsätter sig tillsynsansvaret över stiftelserna och påpekar särskilt att stiftelsernas karaktär av pant inte motiverar samma tillsynsbehov som annan tjänstepensionsverksamhet. SPFA förordar att länsstyrelserna även fortsättningsvis ska ha det fulla tillsynsansvaret över pensionsstiftelserna. En delad tillsyn kan enligt SPFA leda till bl.a. merkostnader som leder till minskad avkastning för instituten.

Regeringen anför som skäl bl.a. att Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för försäkringsbolag och understödsföreningar. Länsstyrelserna är tillsynsmyndigheten för pensionsstiftelserna. På flera områden kommer stiftelserna att tillämpa samma bestämmelser som försäkringsbolag och tjänstepensionskassor. Regeringen anför vidare att särskilt med anledning av de nya placeringsreglerna uppstår frågan om tillsynen av de olika tjänstepensionsinstituten bör samordnas. Nya krav kommer att ställas på tillsynen över institutens placeringsverksamhet.

Vidare är dagens tillsyn av stiftelser av en mer uppföljande och reaktiv karaktär. De nya bestämmelserna innebär enligt regeringen att tillsynen ska vara förebyggande och inriktas mera på beslutsprocessen. Länsstyrelsen saknar i dag rutiner för att utvärdera och följa upp sådana placeringsriktlinjer, eftersom pensionsstiftelserna enligt gällande rätt inte omfattas av några regler i den delen.

Regeringen anser att de nya kraven på tillsynsmyndigheten som införandet av bl.a. aktsamhetsprincipen medför, motiverar att Finansinspektionen tar över ansvaret för den finansiella tillsynen även för pensionsstiftelser.

Regeringen anser vidare att även de nya reglerna för gränsöverskridande verksamhet talar för att en och samma myndighet ska ansvara för den tillsyn som föranleds av de bestämmelser som har sin grund i tjänstepensionsdirektivet och att denna uppgift bör anförtros Finansinspektionen.

Slutligen anför regeringen att sedan många år förekommer en dubbel tillsyn över bankernas pensionsstiftelser. Finansinspektionen har tillsyn över placeringen av sådana stiftelsers tillgångar. Tillsynen i övrigt har länsstyrelsen. Den ordningen har visserligen kritiserats (se prop. 1986/87:12 s. 323 f.), men kritiken har inte föranlett lagändring. Därutöver är Finansinspektionen i dag enligt tryggandelagen ansvarig för att fastställa de försäkringstekniska grunderna för beräkning av kapitalvärdet i stiftelser. Som ett ytterligare exempel på delad tillsyn kan nämnas det samarbete som sker mellan Finansinspektionen och Konsumentverket på finansmarknadsområdet.

Motionen

Moderata samlingspartiet anför i *motion Fi25* yrkande 2 i denna del att med regeringens förslag kommer länsstyrelserna att få det legala granskningsansvaret för pensionsstiftelserna och Finansinspektionen det finansiella. Enligt motionärerna är det inte lämpligt att på detta sätt splittra tillsynen över pensionsstiftelserna på två huvudmän.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns ett tillsynsbehov för pensionsstiftelserna på motsvarande sätt som för annan tjänstepensionsverksamhet. Tillsynsbehovet torde dock bli något mindre omfattande med de förändringar utskottet förordat tidigare avseende stiftelsernas placeringsverksamhet. Av propositionen framgår att Finansinspektionen redan i dag ansvarar för den finansiella tillsynen över bl.a. försäkringsbolag och understödsföreningar. Det framstår därför som naturligt att även låta tillsynsansvaret för pensionsstiftelser i detta avseende ligga på Finansinspektionen. Det förekommer delad tillsyn sedan flera år för bl.a. bankers pensionsstiftelser. Utskottet tillstyrker därför att Finansinspektionen ska ha tillsynsansvaret för pensionsstiftelserna och avstyrker därmed motion Fi25 (m) yrkande 2 i denna del.

Tjänstepensionsförsäkring för egenföretagare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker förslaget att som tjänstepensionsförsäkring ska inte avses sådana försäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Propositionen

Regeringen föreslår att med tjänstepensionsförsäkring ska avses livförsäkringar där utbetalning av försäkringsbelopp är beroende av en persons eller flera personers uppnående eller förväntade uppnående av viss ålder och som har samband med yrkesutövning.

Regeringen föreslår vidare – i motsats till förslaget i Försäkringsföretagsutredningens delbetänkande Genomförande av tjänstepensionsdirektivet (SOU 2004:101) – att egenföretagares försäkringar som tecknats för egen räkning inte ska anses som tjänstepensionsförsäkringar. Regeringen anför som skäl att det enligt försäkringsbranschens remissvar inte är möjligt att särskilja tjänstepensionsförsäkringar som tecknats av enskilda näringsidkare från privata pensionsförsäkringar. Av propositionen framgår att det ytterst får ankomma på tillsynsmyndigheten att i de enskilda fallen bedöma till vilken kategori en viss försäkring ska hänföras.

Skrivelse

Alecta framför att regeringens förslag innebär stora problem. De kan inte skilja ut enstaka egenföretagares försäkringar från övriga försäkringar. Alecta föreslår därför att det enskilda tjänstepensionsinstitutet ska avgöra om en egenföretagares försäkring ska klassas som tjänstepensionsförsäkring eller som en privat försäkring.

Finansutskottets ställningstagande

EG-direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att välja om egenföretagares pensionsförsäkringar ska omfattas eller inte. Utskottet delar regeringens uppfattning att som tjänstepensionsförsäkring ska inte avses sådana försäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare. Utskottet har förståelse för att det kan vara svårt att bland befintliga försäkringar skilja ut enskilda egenföretagares försäkringar från övriga försäkringar. Det får ankomma på tillsynsmyndigheten att ange principer för hur man i de enskilda fallen ska kunna bedöma i vilken kategori en viss försäkring ska hänföras. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Lagförslagen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Utskottets förslag medför vissa ändringar i tryggandelagen som berör pensionsstiftelserna. Med dessa ändringar föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens övriga lagförslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet föreslår med hänsyn till vad som har anförts i avsnitten om Informationsskyldighet till pensionstagare och Placeringsregler ändring av regeringens förslag såvitt avser 10 a § och 10 d § i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och tillstyrker regeringens övriga lagförslag.

Regeringen föreslår ändringar i bl.a. 7 kap. 11 a § och 19 kap. 11 § i lag om ändring i försäkringsrörelselagen och lag om ändring i förmånsrättslagen. Dessa lagar är också föremål för ändringsförslag i proposition 2005/06:37 EU:s insolvensreglering som riksdagen ska besluta om senare under hösten 2005. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan lagförslagen bör därför de nämnda lagförslagen överlämnas till lagutskottet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:165 Nya regler för tjänstepensionsinstitut:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar,
3. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige,
4. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
5. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
6. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
7. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
8. lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring,
9. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
10. lag om ändring i lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

Följdmotion

2004/05:Fi25 av Mikael Odenberg m.fl. (m):

1. Riksdagen beslutar att i lagstiftningen undanta pensionsstiftelser från att omfattas av tjänstepensionsdirektivet i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om informationsskyldighet och granskningsansvar.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)² dels att 1 kap. 1 a och 2 §§, 2 a kap. 1–6 §§, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2, 4, 9, 10 g, 11, 11 a och 13 §§, 12 kap. 12 § samt 19 kap. 11 och 13 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 1 kap. 3 a §, 2 a kap. 2 a och 5 a §§ samt 7 kap. 12 och 14 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 a §³

Försäkringsrörelse skall bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna kan fullgöras.

Information till liv- och skadeförsäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en sådan försäkring skall vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av liv- och skadeförsäkringar skall ges den information de behöver.

Information till liv- och skadeförsäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en sådan försäkring skall vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av liv- och skadeförsäkringar skall ges den information de behöver. *I fråga om sådana försäkringar som anges i 3 a § skall informationen innehålla uppgifter om försäkringsbolaget och dess verksamhet samt om de överenskommelser som ligger till grund för försäkringarna.*

Verksamheten skall bedrivas enligt god försäkringsstandard.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som ett försäkringsbolag skall lämna till försäkringstagarna, andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna och till dem som erbjuds att teckna en försäkring i bolaget.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

² Lagen omtryckt 1995:1567.

³ Senaste lydelse 1999:600.

2 §⁴

Denna lag gäller inte för försäkringsrörelse som drivs enligt andra författningar eller som utövas av försäkringsanstalter som inrättats av staten.

Särskilda bestämmelser om utländska försäkringsgivare finns i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Särskilda bestämmelser om utländska försäkringsgivare finns i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter om bedrivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska gemenskaperna (EG) och Schweiz.

3 a §

Med tjänstepensionsförsäkring förstås i denna lag livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkringar som meddelas som tillägg till sådana försäkringar.

Ett försäkringsbolags förvaltning av tillgångar som motsvarar dess åtaganden för tjänstepensionsförsäkring skall hållas åtskild från förvaltningen av bolagets övriga tillgångar. De försäkrings-tekniska avsättningarna enligt 7 kap. 1 § för tjänstepensionsförsäkringar skall hållas åtskilda från bolagets övriga avsättningar.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte sådana försäkringar som tecknas för egen räkning av en egenföretagare.

⁴ Senaste lydelse 1999:600.

2 a kap.**1 §⁵**

Ett försäkringsbolag som avser att upprätta en filial, agentur eller annat liknande driftställe (sekundäretablering) i ett annat EES-land skall underrätta Finansinspektionen.

Underrättelsen enligt första stycket skall innehålla

1. uppgift om i vilket land sekundäretableringen skall upprättas,
2. en plan för den tilltänkta verksamheten, med angivande av sekundäretableringens organisation och vilket slags försäkringsverksamhet som skall drivas där,

3. uppgift om sekundäretableringens adress,

4. uppgift om vem som är företrädare för sekundäretableringen.

Om ett försäkringsbolag från en sekundäretablering skall meddela försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 10 (motorfordonsansvar) och som inte uteslutande avser försäkring av fraktförarens ansvar, skall underrättelsen enligt första stycket dessutom innehålla en försäkran att bolaget är medlem i motsvarigheten till Trafikförsäkringsföreningen i sekundäretableringens EES-land och i det landets nationella garantifond.

Varje gång ett försäkringsbolag åtar sig ett uppdrag att från en sekundäretablering meddela tjänstepensionsförsäkring, skall bolaget lämna en särskild underrättelse till Finansinspektionen.

Underrättelsen enligt fjärde stycket skall innehålla

*1. uppgift om den som i egen-
skap av arbetsgivare skall betala
försäkringspremierna, och*

*2. uppgift om det huvudsakliga
innehållet i de överenskommelser
som skall ligga till grund för
försäkringarna.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad den i andra stycket 2 angivna verksamhetsplanen i övrigt skall innehålla.

2 §

Finansinspektionen skall, om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att inspektionen har tagit emot en sådan underrättelse som avses i 1 § meddela den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen skall upprättas om underrättelsen. Till Finansinspektionens meddelande skall fogas ett intyg att

Finansinspektionen skall, om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att inspektionen har tagit emot en sådan underrättelse som avses i 1 § *första stycket* meddela den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen skall upprättas om underrättelsen. Till Finansinspektionens meddelande skall

⁵ Senaste lydelse 1999:600.

försäkringsbolaget har en tillräcklig kapitalbas enligt 1 kap. 8 a § och 7 kap. 22–27 §§.

fogas ett intyg att försäkringsbolaget har en tillräcklig kapitalbas enligt 1 kap. 8 a § och 7 kap. 22–27 §§.

Ett meddelande enligt första stycket skall lämnas om det inte finns skäl att ifrågasätta att

1. försäkringsbolagets organisation är ändamålsenlig,
2. försäkringsbolagets finansiella situation är tillfredsställande med hänsyn till den planerade verksamhetens art och omfattning, och
3. företrädaren för sekundäretableringen har tillräcklig kompetens och erfarenhet och i övrigt är lämpad att leda verksamheten vid sekundäretableringen.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt första stycket underrätta försäkringsbolaget om att ett sådant meddelande lämnas. Verksamheten vid sekundäretableringen får inledas två månader efter det att Finansinspektionen lämnat det meddelande som avses i första stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att upprätta en sekundäretablering inte föreligger, skall inspektionen meddela beslut om det inom tre månader från det att inspektionen tagit emot en underrättelse enligt 1 §.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att upprätta en sekundäretablering inte föreligger, skall inspektionen meddela beslut om det inom tre månader från det att inspektionen tagit emot en underrättelse enligt 1 § första stycket.

2 a §

För verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall utöver 2 § följande gälla. Finansinspektionen skall, om förutsättningarna enligt 2 § andra stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att inspektionen har tagit emot en sådan underrättelse som avses i 1 § fjärde stycket lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen är upprättad.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt första stycket underrätta försäkringsbolaget om att ett sådant meddelande lämnas.

Om Finansinspektionen med anledning av ett sådant meddelande som avses i första stycket får veta vilka verksamhetsföreskrifter som är tillämpliga i det land där sekundäretableringen är

upprättad, skall inspektionen underrätta försäkringsbolaget om det.

Verksamheten får inledas efter det att bolaget har tagit emot en underrättelse enligt tredje stycket från Finansinspektionen, eller i varje fall två månader efter det att den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen är upprättad tagit emot inspektionens meddelande enligt första stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring inte föreligger, skall inspektionen meddela beslut om det inom tre månader från det att inspektionen tagit emot en underrättelse enligt 1 § fjärde stycket.

3 §

Om något av de förhållanden som angivits i försäkringsbolagets underrättelse till Finansinspektionen enligt 1 § skall ändras sedan en sekundäretablering har upprättats, skall försäkringsbolaget underrätta inspektionen och den utländska behöriga myndigheten minst en månad innan ändringen genomförs.

Om ändringen innebär att verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall inledas, skall bestämmelserna i 1 § fjärde och femte styckena samt 2 a § tillämpas i stället för första stycket.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, skall inspektionen meddela beslut om det inom en månad från det att underrättelsen kom in till inspektionen. Den utländska behöriga myndigheten skall genast underrättas om beslutet.

4 §⁶

Om ett försäkringsbolag avser att från Sverige eller från en sekundäretablering i ett annat land inom EES meddela försäkringar för risker belägna i eller för åtaganden som skall fullgöras i ett tredje EES-land, och detta skall ske utan förmedling av en sekundäretablering i det landet (gränsöverskridande verksamhet), skall bolaget underrätta Finansinspektionen om det. I underrättelsen skall det anges vilket eller vilka slag av risker eller åtaganden försäkringarna skall omfatta.

Varje gång ett försäkringsbolag åtar sig ett uppdrag att genom

⁶ Senaste lydelse 1999:600.

gränsöverskridande verksamhet meddela tjänstepensionsförsäkring, skall bolaget lämna en särskild underrättelse till Finansinspektionen.

Underrättelsen enligt andra stycket skall innehålla

*1. uppgift om den som i egen-
skap av arbetsgivare skall betala
försäkringspremierna, och*

*2. uppgift om det huvudsakliga
innehållet i de överenskommelser
som skall ligga till grund för för-
säkringarna.*

Bestämmelserna i första stycket gäller inte när bolag i annan egenskap än ledande försäkringsgivare deltar i koassuransavtal (samförsäkring) avseende stora risker.

Med stora risker avses

1. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 4–7 och 11–12,

2. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 14–15, om försäkringstagaren är näringsidkare och den försäkrade risken avser näringsverksamheten, och

3. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 3, 8–10, 13 och 16, om försäkringstagaren är näringsidkare och minst två av följande förutsättningar är uppfyllda enligt senast fastställda resultat- och balansräkning:

a) försäkringstagaren har en balansomslutning som uppgår till minst ett belopp motsvarande 6 200 000 euro,

b) försäkringstagaren har en bruttoomsättning som uppgår till minst ett belopp motsvarande 12 800 000 euro,

c) försäkringstagaren har haft i genomsnitt minst 250 personer anställda.

Om försäkringstagaren ingår i en koncern som avger koncernredovisning skall förutsättningarna i tredje stycket 3 gälla koncernen.

Om försäkringstagaren ingår i en koncern som avger koncernredovisning skall förutsättningarna i femte stycket 3 gälla koncernen.

5 §

Finansinspektionen skall inom en månad från det att en underrättelse enligt 4 § tagits emot meddela den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas om underrättelsen. Till Finansinspektionens meddelande skall fogas ett intyg om att försäkringsbolaget har en tillräcklig kapitalbas enligt 1 kap. 8 a § och 7 kap. 22–27 §§ och en upplysning om vilka försäkringsklasser bolagets koncession omfattar.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt första stycket underrätta försäkringsbolaget om att meddelandet lämnats.

Gränsöverskridande verksamheten enligt 4 § får inledas när

Den gränsöverskridande verksamheten enligt 4 § får inledas när

Finansinspektionen underrättat bolaget enligt andra stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva gränsöverskridande verksamhet inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt första stycket. Beslut *härom* skall fattas inom en månad från det att en underrättelse enligt 4 § togs emot.

Finansinspektionen underrättat bolaget enligt andra stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva gränsöverskridande verksamhet inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt första stycket. Beslut *om detta* skall fattas inom en månad från det att en underrättelse enligt 4 § togs emot.

5 a §

Avser den gränsöverskridande verksamheten tjänstepensionsförsäkring, skall i stället för 5 § följande gälla. Finansinspektionen skall, om de förutsättningar som anges i 2 § andra stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att en underrättelse enligt 4 § tagits emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas. Till Finansinspektionens meddelande skall fogas ett intyg om att försäkringsbolaget har en tillräcklig kapitalbas enligt 1 kap. 8 a § och 7 kap. 22–27 §§ och en upplysning om vilka försäkringsklasser bolagets koncession omfattar.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt första stycket underrätta försäkringsbolaget om att meddelandet lämnas.

Om Finansinspektionen med anledning av ett sådant meddelande som avses i första stycket får veta vilka verksamhetsföreskrifter som är tillämpliga i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas, skall inspektionen underrätta försäkringsbolaget om det.

Den gränsöverskridande verksamheten får inledas efter det att bolaget tagit emot underrättelsen från Finansinspektionen, eller i

varje fall två månader efter det att den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas tagit emot inspektionens meddelande enligt första stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva gränsöverskridande verksamhet inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt första stycket. Beslut om detta skall fattas inom tre månader från det att en underrättelse enligt 4 § andra stycket togs emot.

Om något av de förhållanden som angivits i en underrättelse enligt 4 § skall ändras sedan den gränsöverskridande verksamheten inletts, skall bestämmelserna i 4 och 5 §§ tillämpas.

6 §

Om något av de förhållanden som angivits i en underrättelse enligt 4 § skall ändras sedan den gränsöverskridande verksamheten inletts, skall bestämmelserna i 4 och 5 §§ tillämpas. *Det som föreskrivs i 5 a § skall tillämpas vid sådan ändring som innebär att verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall inledas.*

5 kap.

1 §⁷

Ett försäkringsbolag får endast ta upp eller ta över penninglån (upplåning) i den utsträckning som följer av denna *bestämmelse*.

Ett försäkringsbolag får endast ta upp eller ta över penninglån (upplåning) i den utsträckning som följer av denna *paragraf*.

Upplåning får ske för att effektivisera kapitalförvaltningen eller om det i övrigt är motiverat av den bedrivna försäkringsrörelsen, under förutsättning att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får, under förutsättning att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek, upplåning ske för att tillgodose tillfälliga likviditetsbehov eller för att uppfylla kraven på en tillräcklig kapitalbas enligt 1 kap. 8 a §.

⁷ Senaste lydelse 1999:600.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av bestämmelserna i andra stycket.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, *medge* undantag från begränsningen i andra stycket att upplåningen skall vara av ringa betydelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av bestämmelserna i andra och tredje styckena.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, *i enskilda fall besluta om* undantag från begränsningen i andra och tredje styckena att upplåningen skall vara av ringa betydelse.

7 kap.

2 §⁸

Avsättningen för ej intjänade premier skall beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje försäkringsavtal. Avsättningen för kvardröjande risker skall avse ett för bolaget beräknat tillägg som utöver avsättningen för ej intjänade premier kan anses behövt för att täcka framtida kostnader som har samband med ingångna försäkringsavtal. En försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får dock användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen skall beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje livförsäkringsavtal beräknat enligt tredje stycket. I avsättningen skall det tillägg inräknas som behövs för att täcka alla förluster på grund av att försäkringarna upphör i förtid. En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får användas, om den ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen för ett livförsäkringsavtal utgörs av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de premier bolaget ytterligare kan ha att uppbära för försäkringsavtalet (prospektiv beräkningsmetod). En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod får användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod inte blir lägre än om en prospektiv beräkningsmetod hade använts eller om den metoden inte är möjlig att tillämpa för försäkringsavtalet.

Beräkningen enligt andra och tredje styckena skall grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftkostnader som var för sig är betryggande.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall de antaganden som avses i fjärde stycket göras på ett aktsamt sätt.

Beräkningen av de försäkrings tekniska avsättningarna i verksamhet avseende tjänstepensions-

⁸ Senaste lydelse 2001:347.

försäkring skall utföras minst en gång om året.

Finansinspektionen får i enskilda fall besluta om undantag från vad som anges i sjätte stycket. Beräkningarna måste dock alltid utföras minst vart tredje år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela närmare föreskrifter om beräkning av livförsäkringsavsättningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av livförsäkringsavsättningar.

4 §⁹

Premier för livförsäkringar och skadeförsäkringar som meddelas för längre tid än tio år skall bestämmas på grundval av sådana antaganden som avses i 2 § fjärde stycket, om inte en avvikelse är försvarlig med hänsyn till bolagets ekonomiska situation.

Premier för tjänstepensionsförsäkringar skall bestämmas på grundval av sådana antaganden som avses i 2 § femte stycket, om inte en avvikelse är försvarlig med hänsyn till bolagets ekonomiska situation.

9 §¹⁰

Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse skall ha tillgångar till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, med tillägg av värdet av reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget, placerade i enlighet med 9 a–10 e, 13 och 29 §§ (skuldtäckning).

Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse skall ha tillgångar till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, med tillägg av värdet av reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget, placerade i enlighet med 9 a–10 e, 12, 13 och 29 §§ (skuldtäckning).

Om ett annat försäkringsbolag än som avses i första stycket driver sådan återförsäkringsrörelse som avses i 11 a § första stycket 3 skall bolaget ha tillgångar till ett belopp som behövs för att säkerställa försäkringstagarnas förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979). För sådana tillgångar gäller 9 a–10 g §§ i tillämpliga delar (särskild skuldtäckning).

Med försäkringstekniska avsättningar för egen räkning avses de försäkringstekniska avsättningarna inklusive mottagen återförsäkring och med avdrag för avgiven återförsäkring.

⁹ Senaste lydelse 1999:600.

¹⁰ Senaste lydelse 1999:600.

Om avgiven återförsäkring inte bidrar till att minska bolagets risktagande, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att avdrag inte får göras för sådan återförsäkring.

10 g §¹¹

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Livförsäkringstagare och de som erbjuds att teckna en livförsäkring i bolaget skall informeras om det huvudsakliga innehållet i riktlinjerna, om det inte med hänsyn till försäkringens särskilda beskaffenhet eller av annat särskilt skäl saknas anledning till sådan information. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna information och om vilka försäkringar som inte skall omfattas av informationsskyldigheten.*

Livförsäkringstagare och de som erbjuds att teckna en livförsäkring i bolaget skall informeras om det huvudsakliga innehållet i riktlinjerna, om det inte med hänsyn till försäkringens särskilda beskaffenhet eller av annat särskilt skäl saknas anledning till sådan information. *Avser verksamheten tjänstepensionsförsäkring, skall informationen ges även till andra ersättningsberättigade på grund av försäkringen.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad riktlinjerna för verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall innehålla samt om skyldigheten att lämna information och om vilka försäkringar som inte skall omfattas av informationsskyldigheten.

För placeringsriktlinjer i försäkringsbolag som meddelar tjänstepensionsförsäkring skall bestämmelserna i 8 a § tillämpas.

11 §¹²

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde. *Om 1 kap. 3 a § är tillämplig på försäkringsbolagets verksamhet, skall bolaget föra ett särskilt register för de*

¹¹ Senaste lydelse 2004:570.

¹² Senaste lydelse 1998:113.

Om en tillgång, som antecknats i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

tillgångar som används för skuldtäckning i verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring.

Om en tillgång som antecknats i ett register har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

11 a §¹³

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som grundas på avtal om

1. livförsäkring och skadeförsäkring för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas med stöd av 1 kap. 5 §,
2. annan skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år, eller
3. återförsäkring avseende sådan försäkring som sägs i 1 och 2.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran enligt 1 eller 2 har företräde framför fordran enligt 3.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i sådana register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran enligt första stycket 1 eller 2 har företräde framför fordran enligt första stycket 3.

12 §¹⁴

Bestämmelserna i 10 och 10 b §§ gäller inte för tillgångar som svarar mot försäkrings- tekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring. För sådana tillgångar gäller, utöver de begränsningar som följer av 9 a, 10 a och 10 c–10 e §§ samt av andra stycket i denna paragraf, att de skall placeras på det sätt som bäst gagnar de ersättningsberättigades intressen och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Av det belopp som skall skuldtäckas i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får en andel om högst

1. tio procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuld-

¹³ Senaste lydelse 1999:600.

¹⁴ Tidigare 12 § upphävd genom 1999:600.

förbindelser, om värdepapperen eller skuldförbindelserna inte är föremål för handel på reglerade marknader,

2. tre procent utgöras av kontanta medel,

3. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser från samma emittent eller låntagare, om denne i egenskap av arbetsgivare betalar försäkringspremier till försäkringsbolaget (uppdragsgivande företag), och

4. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 3 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 10 c § andra stycket, vari ett uppdragsgivande företag ingår.

Begränsningarna i andra stycket 3 och 4 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen i enskilda fall besluta om undantag från de begränsningar som anges i andra stycket 1 och 2.

13 §¹⁵

Bestämmelserna i 9 a, 10, 10 b, 10 c, 10 d och 10 e §§ gäller inte för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken. Sådana tillgångar skall placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandets karaktär.

Bestämmelserna i 9 a, 10, 10 b–10 e och 12 §§ gäller inte för tillgångar som svarar mot avsättningar för villkorad återbäring och för fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken. Sådana tillgångar skall placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandets karaktär.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall de tillgångar som avses i första stycket placeras på det sätt som bäst gagnar de ersättningsberättigades intressen och också i övrigt på ett

¹⁵ Senaste lydelse 1999:600.

aktsamt sätt samt i enlighet med bestämmelserna i 12 § andra stycket 3 och 4 och tredje stycket.

14 §¹⁶

Om ett annat land inom EES har bestämmelser som innebär ytterligare begränsningar för ett försäkringsbolags placering av tillgångar i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring utöver vad som framgår av detta kapitel, skall ett försäkringsbolag som bedriver sådan verksamhet där, på begäran från det landet, tillämpa även de bestämmelserna.

12 kap.

12 §

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån till styrelseledamöterna, verkställande direktören eller aktuarien i bolaget eller i något annat företag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en styrelseledamot, verkställande direktören eller aktuarien,

2. den som är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om

1. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår, eller

2. gäldenären driver rörelse och lånet betingas av affärsmässiga skäl samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse.

Ett försäkringsbolag får inte lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1–3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot penninglån i tredje stycket, om

1. lånebeloppet jämte tidigare lån enligt detta stycke från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. låneerbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget och lånet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar samt

3. hinder mot lån inte föreligger vid en tillämpning av första och andra styckena, även om de aktier som skall förvärfvas räknas med. Därvid skall

¹⁶ Tidigare 14 § upphävd genom 1999:600.

dock det i första stycket angivna förbudet mot att lämna lån till styrelseledamot inte gälla i fråga om den som är styrelseledamot enligt bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Lån enligt fjärde stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån skall även tillämpas i fråga om ställande av säkerhet.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån skall även tillämpas i fråga om ställande av säkerhet. *I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring gäller förbudet endast ställande av säkerhet för tredje man.*

Vid tillämpning av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

19 kap.

11 §¹⁷

Finansinspektionen får meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet eller från bolagsordningen,

2. bolagsordningen, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna och riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse, eller

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan. *Inspektionen får i dessa fall även utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av bolaget.*

För verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får Finansinspektionen även då inspektionen bedömer att ersättningsberättigades intressen hotas, besluta om att utse sådan företrädare som

¹⁷ Senaste lydelse 2004:570.

avses i tredje stycket.

Om ett försäkringsbolags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 §, eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, skall Finansinspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller garantibeloppet enligt 7 kap. 26 eller 27 § eller om kapitalbasen för ett livförsäkringsbolag inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § tredje stycket, skall inspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om ett försäkringsbolag driver verksamhet i ett annat land inom EES och bolaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets anmodan om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om ett föreläggande enligt *andra-femte styckena* inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Om ett föreläggande enligt *andra, tredje, femte eller sjätte stycket* inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa bolagets förfoganderätt eller förbjuda bolaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om skuldtäckning, 1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om *försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning*,

2. bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,

3. bolagets kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt *nionde* stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt *tionde* stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall

drivas efter ett sådant beslut som avses i *sjunde* stycket.

En koncession kan förklaras tillräckligt, varning meddelas, om bolaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,

2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt *fjärde* stycket, eller

3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt *nionde* stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

drivas efter ett sådant beslut som avses i *åttonde* stycket.

förverkad eller, om det bedöms

2. inte inom angiven tid har

vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt *femte* stycket, eller

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt

tionde stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

13 §¹⁸

Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 3, 5 och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § *nionde* stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos länsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av länsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § *sjunde* stycket skall gälla omedelbart.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 2 a, 3, 5, 5 a och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § *tionde* stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § *åttonde* stycket skall gälla omedelbart.

Om överklagande av vissa beslut finns bestämmelser i 20 kap. 7 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹⁸ Senaste lydelse 2004:570.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1972:262) om understödsföreningar

dels att nuvarande 26 d–26 h §§ skall betecknas 26 e–26 i §§ samt att de nuvarande rubrikerna närmast före 26 d–26 h §§ skall sättas närmast före de nya 26 e–26 i §§,

dels att 7, 11, 26, den nya 26 e, 67, 71 och 75 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 27 § skall lyda ”Understödsföreningens ledning m.m.”,

dels att det i lagen skall införas 14 nya paragrafer, 14 a–14 d, 20 a, 22 a, 24 b, 24 c, 25, 26 d, 27 a, 28 a, 68 a och 71 b §§, samt närmast före 14 a, 20 a och 26 d §§ nya rubriker, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

Understödsförening får ej utan medgivande av Finansinspektionen driva verksamhet som är främmande för ändamålet med föreningens försäkringsverksamhet. Omfattningen av den främmande verksamheten skall stå i rimligt förhållande till försäkringsverksamheten.

Understödsförening får ej heller utan medgivande av Finansinspektionen ändra sin försäkringsverksamhet så att den får en väsentligt ny inriktning eller kommer att omfatta ny verksamhetsgren. Vid prövningen äger 4 § motsvarande tillämpning.

En understödsförening som driver verksamhet avseende försäkringar som anges i 1 kap. 3 a § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) (tjänstepensionsförsäkring) får inte driva någon annan verksamhet, om den inte är föranledd av verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring.

En sådan förening som avses i tredje stycket får ta upp eller ta över penninglån endast för att tillgodose tillfälliga likviditetsbehov eller för att uppfylla kraven om en tillräcklig kapitalbas enligt 25 §, dock under förutsättning att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till verksamhetens omfattning och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

² Senaste lydelse 1992:1624.

kapitalbasens storlek.

Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen i enskilda fall besluta om undantag från begränsningen i fjärde stycket att upplåningen skall vara av ringa betydelse.

11 §³

Understödsförenings stadgar skall vara ägnade att trygga att föreningen kan fullgöra sina försäkringsutfästelser och skall samtidigt tillgodose medlemmarnas intresse av att kostnader och villkor för försäkringarna är skäliga med hänsyn till förmånernas art och omfattning och föreningens förhållanden. Även i övrigt skall stadgarna ha ett för verksamheten lämpligt innehåll.

Stadgarna skall ange

1. föreningens firma,
2. ändamålet med föreningens verksamhet och verksamhetens art,
3. den ort inom riket, där föreningens styrelse skall ha sitt säte,
4. de villkor som skall gälla för inträde i föreningen,
5. försäkringsförmånernas beskaffenhet och storlek eller grunderna för beräkning av förmånerna, tid och villkor för utbetalning av försäkringsbelopp samt i fråga om kapitalförsäkring högsta tillåtna försäkringsbelopp för en medlem,
6. de fasta avgifter, som skall erläggas till föreningen, eller grunderna för deras beräkning,
7. ordningen för beslut om särskild uttaxering och grunderna för dess verkställande, om sådan uttaxering skall få förekomma,
8. påföljden för försummelse att till föreningen erlægga fast avgift eller uttaxerat belopp,
9. om rätt till fribrev eller återköp skall föreligga samt, för sådant fall, villkoren för rätten och reglerna för beräkning av fribrevs- eller återköpsvärdena,
10. villkoren för belåning av försäkringsbrev hos föreningen, om sådan belåning skall få förekomma,
11. tider för verkställande av försäkringsteknisk utredning, om skyldighet föreligger att verkställa sådan utredning,
12. grunderna för fondbildning,
13. hur medel som ej behövs för löpande utgifter skall placeras och värdehandlingar skall förvaras,
14. hur medel som ej ingår i försäkringsfond skall användas samt, om återbäring skall förekomma, bestämmelser därom,
15. antalet styrelseledamöter och revisorer eller det högsta och lägsta antal till vilket de skall uppgå och, om för styrelseledamöter och revisorer skall finnas suppleanter, motsvarande uppgifter om dem, tiden för styrelseledamöts, revisors och suppleants uppdrag samt, om styrelseledamot, revisor eller suppleant skall utses på annat än i denna lag angivet sätt, hur tillsättning skall ske,

³ Senaste lydelse 2000:36.

16. i fall där fullmäktige skall finnas, hur de skall utses samt deras befogenhet och mandattid,

17. tid för ordinarie föreningsstämma,

18. det sätt på vilket kallelse till föreningsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till medlemmarnas kännedom samt den tid före stämman då föreskrivna kallelseåtgärder senast skall vara vidtagna,

19. hur vid föreningens upplösning skall förfaras med föreningens behållna tillgångar.

De bestämmelser i andra stycket 13 som rör placering av medel gäller inte för en förening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

Bestämmelserna i andra stycket 15 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Om föreningen skall ha euro som redovisningsvaluta enligt 4 kap. 6 § bokföringslagen, skall detta anges i stadgarna.

Om föreningen skall ha euro som redovisningsvaluta enligt 4 kap. 6 § bokföringslagen (1999:1078), skall detta anges i stadgarna.

Verksamhet i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

14 a §

En understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får upprätta en filial, agentur eller annat liknande driftställe (sekundäretablering) i ett annat land inom EES, om det inte finns skäl att ifrågasätta att

1. föreningens organisation är ändamålsenlig,

2. föreningens finansiella situation är tillfredsställande med hänsyn till den planerade verksamhetens art och omfattning, och

3. företrädaren för föreningen har tillräcklig kompetens och erfarenhet och i övrigt är lämpad att leda verksamheten vid sekundäretableringen.

En understödsförening som avser att upprätta en sådan sekundäretablering som avses i första stycket skall underrätta Finansinspektionen. Underrättelsen skall innehålla

1. uppgift om i vilket land sekundäretableringen skall upprättas,

2. en plan för den tilltänkta verksamheten, med angivande av sekundäretableringens organisation,

3. uppgift om sekundäretableringens adress, och

4. uppgift om vem som är företrädare för sekundäretableringen.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att upprätta en sekundäretablering inte föreligger, skall inspektionen meddela beslut om det inom tre månader från det att inspektionen tagit emot en underrättelse enligt andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad den i andra stycket 2 angivna verksamhetsplanen i övrigt skall innehålla.

14 b §

Varje gång en understödsförening åtar sig ett uppdrag att från en sekundäretablering meddela tjänstepensionsförsäkring, skall föreningen lämna en särskild underrättelse till Finansinspektionen. Underrättelsen skall innehålla

1. uppgift om den som i egenskap av arbetsgivare skall betala försäkringspremierna, och

2. uppgift om det huvudsakliga innehållet i de överenskommelser som skall ligga till grund för försäkringarna.

Finansinspektionen skall, om förutsättningarna enligt 14 a § första stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att inspektionen tagit emot en sådan underrättelse som avses i första stycket lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen är upprät-

tad.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt andra stycket underrätta understödsföreningen om att ett sådant meddelande lämnas.

Om Finansinspektionen med anledning av ett sådant meddelande som avses i andra stycket får veta vilka verksamhetsföreskrifter som är tillämpliga i det land där sekundäretableringen är upprättad, skall inspektionen underrätta understödsföreningen om det.

Verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring får inledas efter det att föreningen tagit emot underrättelsen från Finansinspektionen, eller i varje fall två månader efter det att den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen är upprättad tagit emot inspektionens meddelande enligt andra stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt andra stycket. Beslut om detta skall fattas inom tre månader från det att en underrättelse enligt första stycket togs emot.

14 c §

Varje gång en understödsförening åtar sig ett uppdrag att från Sverige meddela tjänstepensionsförsäkring för åtaganden som skall fullgöras i ett annat land inom EES (gränsöverskridande verksamhet) skall föreningen lämna en särskild underrättelse till Finansinspektionen. Underrättelsen skall innehålla uppgift om

- 1. den som i egenskap av arbetsgivare skall betala avgifterna, och*
- 2. det huvudsakliga innehållet i de överenskommelser som skall*

ligga till grund för försäkringarna.

Finansinspektionen skall, om de förutsättningar som anges i 14 a § första stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att inspektionen har tagit emot en sådan underrättelse som avses i första stycket lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt andra stycket underrätta understödsföreningen om att meddelandet lämnas.

Om Finansinspektionen med anledning av ett sådant meddelande som avses i andra stycket får veta vilka verksamhetsföreskrifter som är tillämpliga i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas, skall inspektionen underrätta understödsföreningen om det.

Den gränsöverskridande verksamheten får inledas efter det att föreningen tagit emot underrättelsen från Finansinspektionen, eller i varje fall två månader efter det att den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas tagit emot inspektionens meddelande enligt andra stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt andra stycket. Beslut om detta skall fattas inom tre månader från det att en underrättelse enligt första stycket togs emot.

14 d §

Om något av de förhållanden som angetts i en underrättelse enligt 14 a–c §§ skall ändras sedan verksamheten inletts, skall understödsföreningen underrätta Finansinspektionen minst en månad innan ändringen genomförs.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, skall inspektionen meddela beslut om det inom en månad från det att underrättelsen kom in till inspektionen.

Information*20 a §*

Medlemmar och andra som är ersättningsberättigade på grund av försäkringar i en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall ges den information som behövs om föreningen och dess verksamhet samt om sina försäkringar och de överenskommelser som ligger till grund för försäkringarna. Informationen skall tydligt visa försäkringarnas villkor och värdeutveckling.

Information som avses i första stycket skall ges även i fall då en medlem erbjuds att teckna en tjänstepensionsförsäkring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som en understödsförening skall lämna till medlemmarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

22 a §

En understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall i stället för 22 § tillämpa 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen

(1982:713) samt föreskrifter som meddelats med stöd av de bestämmelserna.

24 b §

För en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall i stället för 23–24 a §§ gälla bestämmelserna i andra–femte styckena.

Understödsföreningens samlade tillgångar skall placeras i enlighet med bestämmelserna i 7 kap. 9 a § andra och tredje meningarna försäkringsrörelselagen (1982:713) samt på det sätt som bäst gagnar de ersättningsberättigades intressen och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

1. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämnställas med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser från samma emittent eller låntagare, om denne i egen-skap av arbetsgivare betalar avgifter till föreningen (uppdragsgivande företag) och

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1, och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 7 kap. 10 c § andra stycket försäkringsrörelselagen, vari ett uppdragsgivande företag ingår.

Begränsningarna i andra stycket 1 och 2 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Beträffande användande av optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument skall understödsföreningen tillämpa 7 kap. 17 b § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som meddelats med stöd av de bestämmelserna.

I fråga om tillgångar som

svarar mot försäkringstekniska avsättningar skall understödsföreningen även tillämpa 7 kap. 9, 10 a, 10 c–10 f och 12–14 §§ försäkringsrörelselagen samt föreskrifter som meddelats med stöd av de bestämmelserna.

24 c §

En understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuld-täckning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad riktlinjerna skall innehålla.

Senast när placeringsriktlinjer börjar användas, skall de ges in till Finansinspektionen. Understödsföreningen skall samtidigt lämna in en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för understödsföreningen samt för medlemmarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad redogörelsen skall innehålla.

Bestämmelserna i andra stycket gäller också vid ändring av placeringsriktlinjer.

25 §⁴

En understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall, utöver tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar enligt 22 a § samt 7 kap. 1 §

⁴ Tidigare 25 § upphävd genom 1999:1125.

försäkringsrörelselagen (1982:713), vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Bestämmelserna om kapitalbasens sammansättning i 7 kap. 22 § och 26 § fjärde stycket första meningen försäkringsrörelselagen skall tillämpas på motsvarande sätt.

Kapitalbasen skall minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginalen) enligt bestämmelserna i 7 kap. 23 § försäkringsrörelselagen.

Om kapitalbasen understiger solvensmarginalen, skall Finansinspektionen vidta åtgärder enligt bestämmelserna i 71 § femte och sjunde styckena.

26 §⁵

Understödsförening får inte lämna kredit till

1. styrelseledamot, styrelsesuppleant, revisor, revisorssuppleant, innehavare av befattning i ledande ställning i föreningen eller person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen,

2. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till personer som avses under 1, eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon,

3. bolag, förening eller annan sammanslutning, vari person som avses under 1 eller 2 i egenskap av delägare eller medlem har ett väsentligt ekonomiskt intresse.

Förening får ej heller lämna kredit mot säkerhet av borgen av någon som avses i första stycket.

Vid tillämpningen av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

En understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får inte ställa säkerhet för tredje man.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte något hinder för en understödsförening att i enlighet med stadgarna lämna kredit mot säkerhet av försäkringsbrev som har utfärdats av föreningen.

Finansinspektionen kan medge undantag från bestämmelserna i första–tredje styckena, om det finns synnerliga skäl till detta.

⁵ Senaste lydelse 1992:1624.

Gruppbaserad kapitalbas**26 d §**

En understödsförening som avses i 26 a § första stycket och som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall, utöver vad som föreskrivs i 25 §, ha en kapitalbas som är tillfredsställande med hänsyn till andra företag i försäkringsgruppen (gruppbaserad kapitalbas). När den gruppbaserade kapitalbasen bestäms skall 7 kap. 22 § och 26 § fjärde stycket första meningen försäkringsrörelselagen (1982:713) tillämpas.

Den gruppbaserade kapitalbasen skall uppgå till en nivå som är tillräcklig med hänsyn till andra företag i försäkringsgruppen (gruppbaserad solvensmarginal). När den gruppbaserade solvensmarginalen bestäms skall 7 kap. 23 § försäkringsrörelselagen tillämpas.

26 e §⁶

En understödsförening som avses i 26 a § skall göra en beräkning av gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för att bestämma den ekonomiska ställningen med hänsyn till andra företag i försäkringsgruppen. Beräkningen skall göras enligt en sammanläggnings- och avräkningsmetod. Om det finns skäl får beräkningen i stället göras enligt en konsolideringsmetod.

Den gruppbaserade kapitalbasen skall beräknas med tillämpning av 7 kap. 22 och 24 §§ samt 26 § tredje stycket första meningen försäkringsrörelselagen (1982:713). Den gruppbaserade solvensmarginalen skall beräknas med tillämpning av 7 kap. 23 § för livförsäkringsrörelse och 7 kap. 25 § för skadeförsäkringsrörelse.

För en understödsförening som inte driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall följande gälla. Den gruppbaserade kapitalbasen skall beräknas med tillämpning av 7 kap. 22 och 24 §§ samt 26 § tredje stycket första meningen försäkringsrörelselagen (1982:713). Den gruppbaserade solvensmarginalen skall beräknas med tillämpning av 7 kap. 23 § för livförsäkringsrörelse och 7 kap. 25 § för skadeförsäkringsrörelse.

⁶ Senaste lydelse av tidigare 26 d § 2000:624.

Vid beräkningen skall dotterföretag eller intresseföretag som är försäkringsföretag beaktas proportionellt efter understödsföreningens innehav om inte särskilda skäl talar för att de beaktas till annan andel.

Beräkningen skall särskilt tillgodose att avdrag från kapitalbasen görs för dels tillgångar som får ingå i kapitalbasen hos ett annat försäkringsföretag i försäkringsgruppen, dels värden som skapats internt inom gruppen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om beräkningsmetodernas användning och innehåll.

27 a §

En styrelseledamot eller dennes suppleant i en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas för att delta i ledningen av en sådan förening och även i övrigt vara lämplig för uppgiften.

Av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud följer att den som är underkastad näringsförbud inte får vara styrelseledamot eller suppleant i en sådan understödsförening som avses i första stycket.

28 a §

Styrelsen skall fastställa placementsriktlinjer enligt 24 c §. Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna följs och skall fortlöpande pröva om de behöver ändras.

67 §⁷

Det åligger understödsföreningens styrelse att på tid och sätt som Finansinspektionen bestämmer

1. hålla föreningens kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning av inspektionen,

2. för varje räkenskapsår till inspektionen insända bestyrkt kopia av protokoll fört vid föreningsstämma över beslut i fråga om års- och koncernredovisningen eller revisionsberättelsen samt en redogörelse för föreningen och dess verksamhet,

3. meddela de upplysningar och uppgifter i övrigt rörande föreningen som inspektionen begär.

I en understödsförening som driver verksamhet avseende

⁷ Senaste lydelse 1999:1086.

tjänstepensionsförsäkring gäller skyldigheterna enligt första stycket 1 och 3 även andra befattningshavare i ansvarig ställning i föreningen.

Om understödsföreningen driver verksamhet i ett annat land inom EES, skall styrelsen och andra befattningshavare i ansvarig ställning i föreningen lämna upplysningar till behörig myndighet i det landet i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen och som behövs för att myndigheten skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar en understödsförening skall lämna till Finansinspektionen.

68 a §

Finansinspektionen skall i sin tillsynsverksamhet samarbeta med motsvarande utländska tillsynsmyndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

71 §⁸

Finansinspektionen kan meddela de *erinringar* i fråga om *understödsförenings* verksamhet som inspektionen *finner påkallade*.

Finansinspektionen får meddela de *anmärkningar* i fråga om *understödsföreningens* verksamhet som inspektionen *anser behövs*.

Finansinspektionen skall förelägga understödsförening att inom viss tid vidtaga de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. avvikelse skett från denna lag eller de för föreningen gällande stadgarna eller de författningar eller föreskrifter i övrigt som gäller för verksamheten,

2. stadgarna ej längre uppfyller de i 11 § första stycket angivna allmänna kraven,

3. *placeringsriktlinjerna enligt 24 c § inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av föreningens rörelse,*

⁸ Senaste lydelse 1992:1624.

3. de tillgångar, vari försäkringsfond redovisas, ej är tillräckliga för att trygga försäkringsutfästelserna eller

4. annan allvarlig anmärkning kan riktas mot föreningens verksamhet.

4. de tillgångar, vari försäkringsfond redovisas, ej är tillräckliga för att trygga försäkringsutfästelserna, eller

5. annan allvarlig anmärkning kan riktas mot föreningens verksamhet.

Om Finansinspektionen bedömer att medlemmarnas rättigheter i en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring hotas, skall inspektionen förelägga föreningen eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan. Inspektionen får i dessa fall även besluta om att utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av föreningen.

Finansinspektionen får även i andra fall då inspektionen bedömer att medlemmarnas intressen i en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring hotas besluta om att utse sådan företrädare som avses i tredje stycket.

Om en understödsförenings kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 25 § eller, för en understödsförening som avses i 26 a § första stycket, den grupp-baserade kapitalbasen understiger den grupp-baserade solvensmarginalen enligt 26 d §, skall Finansinspektionen förelägga föreningen eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen enligt 25 § eller om kapitalbasen inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § fjärde stycket försäkringsrörelselagen (1982:713), skall inspektionen förelägga föreningen eller dess styrelse att upprätta och för godkännande över-

lämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om en understödsförening driver verksamhet i ett annat land inom EES och föreningen inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets föreläggande om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Finansinspektionen får beträffande en understödsförening som driver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring begränsa föreningens förfoganderätt eller förbjuda föreningen att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. föreningen inte följer gällande bestämmelser om försäkrings tekniska avsättningar och skuld täckning,

2. föreningens kapitalbas understiger en tredjedel av solvens marginalen, eller

3. föreningens kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för en förening som avses i 26 a §, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 26 d §, och det finns särskilda skäl att anta att föreningens finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i sjunde stycket.

Har föreläggande enligt andra stycket *ej* efterkommits inom bestämd tid och har det anmärkta förhållandet *ej* heller på annat sätt undanröjts, kan Finansinspektionen hos rätten ansöka om att föreningen skall förklaras skyldig att träda i likvidation. Har sådan ansökan skett, *äger* bestämmel-

Har ett föreläggande enligt andra, tredje eller femte stycket *inte* följts inom bestämd tid och har det anmärkta förhållandet *inte* heller på annat sätt undanröjts, kan Finansinspektionen hos rätten ansöka om att föreningen skall förklaras skyldig att träda i likvidation. Har sådan ansökan

serna i 72 § tredje stycket lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar *motsvarande tillämpning*.

Styrkes ej innan rätten avgör ärendet att meddelat föreläggande efterkommits, skall rätten förklara, att föreningen skall träda i likvidation, och förordna en eller flera likvidatorer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

71 b §

Finansinspektionen skall anmäla beslut enligt 71 § sjunde stycket om förbud eller begränsning i rätten att förfoga över tillgångar till de behöriga myndigheterna i de EES-länder där understödsföreningen enligt under rättelse bedriver försäkringsverksamhet enligt 14 b eller 14 c §. Sådant beslut skall dessutom anmälas till behöriga myndigheter i de EES-länder där föreningen har tillgångar.

Finansinspektionen får i samband med anmälan enligt första stycket begära att den behöriga utländska myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

75 §⁹

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten.

Finansinspektionens beslut om att vägra registrering av understödsförening enligt 65 § får överklagas hos kammarrätten. *Det samma gäller inspektionens beslut enligt 14 a–d §§.*

Annat beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos länsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av länsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt

⁹ Senaste lydelse 1999:227.

71 § åttonde stycket skall gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
2. En understödsförening som avses i 7 § tredje stycket och som vid ikraftträdandet av denna lag inte uppfyller kraven enligt bestämmelserna i 25 och 26 d §§ behöver till och med år 2007 inte tillämpa de bestämmelserna. Innan en understödsförening uppfyller de kraven får föreningen inte bedriva verksamhet i ett annat land inom EES.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

dels att rubriken till lagen, 1 kap. 1, 4–10 och 13 §§, 2 kap. 1–3 §§, 3 kap. 1–4, 6, 7 och 9 §§, 8 kap. 1 a §, 10 kap. 1, 3, 4 a och 5 §§, rubrikerna närmast före rubrikerna till 2 och 8 kap., rubriken till 3 kap. samt rubriken närmast före 10 kap. 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 1 a § och 8 kap. 1 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lag (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Föreslagen lydelse

Lag (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

1 kap.

1 §²

Utländska försäkringsgivare har rätt att bedriva verksamhet i Sverige i enlighet med denna lag.

Utländska försäkringsgivare och utländska tjänstepensionsinstitut har rätt att bedriva verksamhet i Sverige i enlighet med denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter om bedrivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska gemenskaperna (EG) och Schweiz.

4 §

En utländsk försäkringsgivare skall i sin verksamhet i Sverige följa svensk lag och svenska myndigheters beslut och föreskrifter samt svara inför svensk domstol.

En utländsk försäkringsgivare och ett utländskt tjänstepensionsinstitut skall i sin verksamhet i Sverige följa svensk lag och svenska myndigheters beslut och föreskrifter samt svara inför svensk domstol.

5 §

I denna lag avses med

1. *EES-försäkringsgivare*: utländsk försäkringsgivare vars hemland hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och vars verksamhet inom EES står under finansiell tillsyn endast av den behöriga myndigheten i hemlandet,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

² Senaste lydelse 1999:602.

2. *försäkringsgivare från tredje land*: annan utländsk försäkringsgivare än EES-försäkringsgivare som enligt sitt hemlands lag är en juridisk person,

3. *utländskt tjänstepensionsinstitut*: utländskt institut vars hemland hör till EES och som utan att vara försäkringsgivare enligt denna lag omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut³,

3. *hemland*: det land där försäkringsgivaren har sitt säte och, när det gäller försäkringsgivaren i en försäkrings-sammanslutning, det land där sammanslutningens ledning finns,

4. *hemland*: det land där försäkringsgivaren eller det utländska tjänstepensionsinstitutet har sitt säte och, när det gäller försäkringsgivaren i en försäkrings-sammanslutning, det land där sammanslutningens ledning finns,

4. *behörig myndighet*: den nationella myndighet utomlands som enligt lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över EES-försäkringsgivare eller försäkringsgivare från tredje land.

5. *behörig myndighet*: den nationella myndighet utomlands som enligt lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över EES-försäkringsgivare, utländskt tjänstepensionsinstitut eller försäkringsgivare från tredje land.

Bestämmelserna i 2 och 3 kap. i denna lag tillämpas på EES-försäkringsgivare och bestämmelserna i 4–7 kap. på försäkringsgivare från tredje land. Bestämmelserna i 8–10 kap. gäller både EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredje land.

För utländska tjänstepensionsinstitut gäller bestämmelserna i 2, 3, 8 och 10 kap. i tillämpliga delar.

6 §⁴

Med *skadeförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Med *livförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepensionsförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 1 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepension* förstås i denna lag sådana avtal som ett utländskt tjänstepensionsinstitut

³ EGT L 235, 23.09.2003, s. 10 (Celex 32003L0041).

⁴ Senaste lydelse 1999:602.

ingår med arbetsgivare här i landet och som syftar till att trygga förmåner som har samband med yrkesutövning och som

1. betalas ut i form av engångsbelopp eller periodiska utbetalningar och beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder, eller

2. kompletterar förmåner enligt 1 och tillhandahålls sekundärt i form av utbetalningar vid dödsfall, invaliditet eller upphörande av anställning eller i form av bidrag eller tjänster vid sjukdom, medellöshet eller dödsfall.

Fjärde stycket gäller inte sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta tillhör livförsäkring, om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring, om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag, skall den dock i detta företag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 2, 5 och 11 §§ samt 7 kap. 4–12 §§.

7 §

Med *skadeförsäkringsrisk* som är belägen i Sverige avses

1. risk som är hänförlig till egendom som finns i Sverige, när försäkringen avser antingen en byggnad eller en byggnad och dess lösöre, till den del byggnaden och lösöret täcks av samma försäkring,

2. risk som är hänförlig till ett fordon som har registrerats i Sverige,

3. risk i samband med resa eller semester, när försäkringen har ingåtts för högst fyra månader och försäkringstagaren har tecknat den i Sverige.

När försäkringen inte avser försäkringsobjekt som avses i första stycket eller motsvarande försäkringsobjekt i utlandet anses skadeförsäkringsrisken vara belägen i Sverige, om försäkringstagaren är en fysisk person som har sin vanliga vistelseort här eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det etableringsställe som försäkringen gäller finns i Sverige.

När det gäller *livförsäkring* anses Sverige vara det land där åtagandet skall fullgöras om, i det fall då försäkringstagaren är en fysisk person, denne har sin vistelseort här eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det etableringsställe som försäkringen gäller finns i Sverige.

När det gäller tjänstepensionsförsäkring anses Sverige vara det

land där åtagandet skall fullgöras, om det uppdragsgivande företag som åtagandet avser och som i egenskap av arbetsgivare skall göra inbetalningar till EES-försäkringsgivaren, har sitt etableringsställe i Sverige.

När det gäller tjänstepension anses Sverige vara det land där åtagandet skall fullgöras, om det uppdragsgivande företag som åtagandet avser och som i egenskap av arbetsgivare skall göra inbetalningar till det utländska tjänstepensionsinstitutet, har sitt etableringsställe i Sverige.

8 §

Med *sekundäretablering* avses i denna lag en utländsk försäkringsgivares etablering i Sverige genom

1. generalagent,
2. filial, eller
3. generalrepresentation för försäkringsgivare i en försäkringssammanslutning.

Beträffande ett utländskt tjänstepensionsinstitut avses med sekundäretablering ett sådant instituts etablering i Sverige genom generalagent eller filial.

Med *företrädare* avses i denna lag generalagent, verkställande direktör för en filial samt ombud för generalagent eller för försäkringsgivare i en försäkringssammanslutning.

9 §⁵

Med *generalagent* avses i denna lag en fysisk eller juridisk person som har till uppgift att leda och sköta en utländsk försäkringsgivares försäkringsrörelse i Sverige. En utländsk försäkringsgivare får i Sverige inte representeras av mer än en generalagent.

Generalagenten skall vara bosatt eller ha sitt säte i Sverige. Den som är underårig, i konkurs eller underkastad näringsförbud eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara generalagent.

Den utländska försäkringsgivaren skall utfärda fullmakt för generalagenten att ingå för försäkringsgivaren bindande rättshandlingar med tredje man samt att ta emot stämning för den utländska försäkringsgivaren och själv eller genom annan tala och svara för denna.

Om den utländska försäkringsgivaren använder en juridisk person som generalagent skall den juridiska personen utse en fysisk person som ombud. Denne skall uppfylla de krav som ställs i andra stycket. I ett

⁵ Senaste lydelse 2001:1188.

sådant fall skall den fullmakt som avses i tredje stycket ställas till ombudet.

För verksamhet som drivs genom generalagent gäller, förutom bestämmelserna i denna lag, 14 b § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Det som sägs i första-fjärde styckena skall tillämpas även i fråga om utländska tjänstepensionsinstitut.

10 §

Med filial avses i denna lag ett avdelningskontor med självständig förvaltning som en utländsk försäkringsgivare etablerar i Sverige.

Med filial avses i denna lag ett avdelningskontor med självständig förvaltning som en utländsk försäkringsgivare *eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut* etablerar i Sverige.

För verksamhet som drivs genom filial gäller, förutom bestämmelserna i denna lag, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Den verkställande direktören för en filial skall dock vara bosatt i Sverige.

13 §

Med *gränsöverskridande verksamhet* avses i denna lag att en EES-försäkringsgivare från ett utländskt driftsställe meddelar försäkring, utan förmedling av en sekundäretablering eller ett dotterbolag här i landet, avseende en risk som är belägen i Sverige eller ett åtagande som skall fullgöras här i enlighet med 1 kap. 7 §.

Med gränsöverskridande verksamhet avses också att ett utländskt tjänstepensionsinstitut, utan förmedling av en sekundäretablering eller ett dotterbolag här i landet, ingår avtal om tjänstepension som skall fullgöras här i enlighet med 1 kap. 7 §.

BESTÄMMELSER OM EES-FÖRSÄKRINGSGIVARE

BESTÄMMELSER OM EES-FÖRSÄKRINGSGIVARE OCH UTLÄNDSKA TJÄNSTEPENSIONSINSTITUT

2 kap.

1 §

En EES-försäkringsgivare som i sitt hemland har tillstånd att driva försäkringsrörelse får bedriva verksamhet i Sverige

1. från en sekundäretablering här i landet med början två månader efter det att Finansinspektionen från den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland tagit emot en underrättelse med sådant innehåll som anges i 2 § eller dessförinnan, om Finansinspektionen medger att verksamheten får påbörjas,

2. genom gränsöverskridande verksamhet, så snart Finansinspektionen från den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland tagit emot en underrättelse med sådant innehåll som anges i 3 §.

Utöver vad som anges i första stycket skall följande gälla beträffande en EES-försäkringsgivare som meddelar tjänstepensionsförsäkring. Verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får inledas så snart försäkringsgivaren tagit emot de uppgifter från Finansinspektionen som avses i 3 kap. 2 § tredje stycket, eller i varje fall två månader efter det att inspektionen från den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland tagit emot en underrättelse med sådant innehåll som anges i 2 § andra stycket eller 3 § tredje stycket.

1 a §

Ett utländskt tjänstepensionsinstitut som i sitt hemland har tillstånd eller är registrerat för att bedriva verksamhet avseende tjänstepension får bedriva sådan verksamhet i Sverige

1. från en sekundäretablering här i landet,

2. genom gränsöverskridande verksamhet.

Tjänstepensionsverksamheten får inledas så snart tjänstepensionsinstitutet tagit emot de uppgifter från Finansinspektionen som avses i 3 kap. 2 § tredje stycket, eller i varje fall två månader efter det att inspektionen från den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland tagit emot en underrättelse med sådant innehåll som anges i 2 § tredje stycket eller 3 § fjärde stycket.

2 §

En underrättelse enligt 1 § 1 om sekundäretablering skall innehålla

1. uppgifter om sekundäretableringens adress och om vem som skall vara dess företrädare,

2. en plan över den tilltänkta verksamheten där det framgår hur etableringen är organiserad och vilket slags försäkringsrörelse som skall drivas där, och

3. ett intyg utfärdat av hemlandsmyndigheten om EES-försäkringsgivarens kapitalbas.

Varje gång en EES-försäkringsgivare åtar sig ett uppdrag att från en sekundäretablering här i landet meddela tjänstepensionsförsäkring skall en särskild underrättelse lämnas till den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland. Underrättelsen skall innehålla

*1. uppgift om den som i egen-
skap av arbetsgivare skall betala
försäkringspremierna, och*

*2. uppgift om det huvudsakliga
innehållet i de överenskommelser
som skall ligga till grund för för-
säkringarna.*

*Varje gång ett utländskt tjänste-
pensionsinstitut åtar sig ett upp-
drag att från en sekundäretable-
ring här i landet ingå avtal om
tjänstepension skall en särskild
underrättelse med de uppgifter
som anges i andra stycket lämnas
till den behöriga myndigheten i
tjänstepensionsinstitutets hemland.*

För verksamhet rörande försäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 10 försäkringsrörelselagen (1982:713) (motorfordonsansvar) och som inte uteslutande gäller försäkring av fraktförarens ansvar skall underrättelsen enligt första stycket dessutom innehålla en försäkran att EES-försäkringsgivaren är medlem i Trafikförsäkringsföreningen.

Om försäkringsgivaren avser att ändra sin verksamhet i fråga om förhållanden som anges i första stycket 1 och 2, får ändringen göras tidigast en månad efter det att försäkringsgivaren underrättat Finansinspektionen om ändringen.

Om försäkringsgivaren avser att ändra sin verksamhet i fråga om förhållanden som anges i första stycket 1 och 2, får ändringen göras tidigast en månad efter det att försäkringsgivaren underrättat Finansinspektionen om ändringen. Om ändringen innebär att verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall inledas, skall dock bestämmelserna i 1 § andra stycket samt andra stycket i denna paragraf tillämpas.

Om ett utländskt tjänstepensionsinstitut avser att ändra sin verksamhet på ett sådant sätt som

innebär att verksamhet avseende tjänstepension skall inledas, skall bestämmelserna i 1 a § andra stycket samt tredje stycket i denna paragraf tillämpas.

3 §

En underrättelse enligt 1 § 2 om gränsöverskridande verksamhet skall innehålla

1. uppgifter om vilket eller vilka slag av risker eller åtaganden försäkringarna skall täcka, och

2. ett intyg utfärdat av hemlandsmyndigheten om

a) försäkringsgivarens kapitalbas, och

b) de försäkringsklasser försäkringsgivarens koncession omfattar.

För verksamhet rörande försäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 10 i försäkringsrörelselagen (1982:713) (motorfordonsansvar) och som inte uteslutande gäller försäkring av fraktförarens ansvar skall underrättelsen dessutom innehålla

1. uppgifter om vem som är försäkringsgivarens representant enligt 5 § trafikskadelagen (1975:1410), och

2. en försäkrare att försäkringsgivaren är medlem i Trafikförsäkringsföreningen.

Varje gång en EES-försäkringsgivare åtar sig ett uppdrag att genom gränsöverskridande verksamhet meddela tjänstepensionsförsäkring skall en särskild underrättelse lämnas till den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland. Underrättelsen skall innehålla

1. uppgift om den som i egenskap av arbetsgivare skall betala försäkringspremierna, och

2. uppgift om det huvudsakliga innehållet i de överenskommelser som skall ligga till grund för försäkringarna.

Varje gång ett utländskt tjänstepensionsinstitut åtar sig ett uppdrag att genom gränsöverskridande verksamhet ingå avtal om tjänstepension skall en särskild underrättelse med de uppgifter som anges i tredje stycket lämnas till den behöriga myndigheten i tjänstepensionsinstitutets hemland.

Om försäkringsgivaren avser att ändra sin verksamhet i fråga om förhållanden som anges i första och andra styckena, får ändringen

Om försäkringsgivaren avser att ändra sin verksamhet i fråga om förhållanden som anges i första och andra styckena, får ändringen

göras tidigast en månad efter det att Finansinspektionen underrättats om ändringen av den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

3 kap. Tillsyn över EES-försäkringsgivare

Den behöriga myndigheten i *försäkringsgivarens hemland* har ansvaret för den finansiella tillsynen över en EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Den finansiella tillsynen omfattar kontroll av försäkringsgivarens solvens, försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning.

Finansinspektionen skall ansvara för tillsynen i övrigt över EES-försäkringsgivarens verksamhet i Sverige.

Finansinspektionen skall, i samarbete med den behöriga myndigheten i *försäkringsgivarens hemland*, utöva tillsyn över att *EES-försäkringsgivaren* bedriver sin verksamhet i Sverige i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar *försäkringsgivarens* näringsverksamhet.

Finansinspektionen skall lämna uppgifter till de behöriga myndigheterna i *EES-försäkringsgivares hemländer*, om dessa myndigheter

göras tidigast en månad efter det att Finansinspektionen underrättats om ändringen av den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland. *Om ändringen innebär att verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall inledas, skall dock bestämmelserna i 1 § andra stycket samt tredje stycket i denna paragraf tillämpas.*

3 kap. Tillsyn över EES-försäkringsgivare och utländska tjänstepensionsinstitut

1 §

Den behöriga myndigheten i *hemlandet* har ansvaret för den finansiella tillsynen över en EES-försäkringsgivares *eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut*s verksamhet i Sverige. Den finansiella tillsynen omfattar kontroll av, i *tillämpliga delar*, försäkringsgivarens *eller tjänstepensionsinstitutets* solvens, försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning.

Finansinspektionen skall ansvara för tillsynen i övrigt över EES-försäkringsgivarens *eller det utländska tjänstepensionsinstitutets* verksamhet i Sverige.

2 §⁶

Finansinspektionen skall, i samarbete med den behöriga myndigheten i *hemlandet*, utöva tillsyn över att *en EES-försäkringsgivare eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut* bedriver sin verksamhet i Sverige i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar *deras* näringsverksamhet.

Finansinspektionen skall lämna uppgifter till de behöriga myndigheterna i *hemländerna*, om dessa myndigheter behöver uppgifterna

⁶ Senaste lydelse 1999:602.

behöver uppgifterna för sin tillsyn över försäkringsgivares verksamheter, samt i övrigt ha ett nära samarbete med dessa myndigheter.

för sin tillsyn över försäkringsgivares och utländska tjänstepensionsinstituts verksamheter, samt i övrigt ha ett nära samarbete med dessa myndigheter.

Vad gäller EES-försäkringsgivare som meddelar tjänstepensionsförsäkring och utländska tjänstepensionsinstitut skall Finansinspektionen, om det behövs, senast två månader efter det att inspektionen tagit emot en underrättelse enligt 2 kap. 2 § andra eller tredje stycket eller 3 § tredje eller fjärde stycket till den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens eller tjänstepensionsinstitutets hemland lämna uppgifter om i Sverige tillämplig arbetsrätt på tjänstepensionsområdet samt om de bestämmelser om information som gäller här i landet gentemot dem som ingår eller avser att ingå ett avtal om tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepension, liksom gentemot dem som annars är ersättningsberättigade på grund av ett sådant avtal.

Finansinspektionen skall, när försäkringsgivaren eller tjänstepensionsinstitutet påbörjat sin verksamhet här i landet, underätta den behöriga myndigheten i hemlandet om väsentliga ändringar i de bestämmelser som anges i tredje stycket.

3 §⁷

En EES-försäkringsgivare som driver verksamhet här i landet skall lämna Finansinspektionen de uppgifter om verksamheten som behövs för tillsynen.

En EES-försäkringsgivare eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut som driver verksamhet här i landet skall lämna Finansinspektionen de uppgifter om verksamheten som behövs för tillsynen.

Finansinspektionen har rätt att granska den verksamhet som en EES-försäkringsgivares sekundäretablering bedriver. Försäkringsgivaren skall även hålla tillgångar, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning.

⁷ Senaste lydelse 1999:602.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar som försäkringsgivaren skall lämna till inspektionen enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar som försäkringsgivaren *eller tjänstepensionsinstitutet* skall lämna till inspektionen enligt första stycket.

4 §

Skyldighet enligt 3 § att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning gäller även för

1. styrelsen och den verkställande direktören eller motsvarande organ i företag vars verksamhet uteslutande skall vara att biträda EES-försäkringsgivare eller som en sådan försäkringsgivare har ett bestämmande inflytande i,

2. ordföranden och den verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare i en skaderegleringsnämnd, villkorsnämnd eller annat liknande organ, som här i landet biträder en EES-försäkringsgivare i *dennes* rörelse.

1. styrelsen och den verkställande direktören eller motsvarande organ i företag vars verksamhet uteslutande skall vara att biträda EES-försäkringsgivare *eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut* eller som en sådan försäkringsgivare *eller ett sådant institut* har ett bestämmande inflytande i,

2. ordföranden och den verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare i en skaderegleringsnämnd, villkorsnämnd eller annat liknande organ, som här i landet biträder en EES-försäkringsgivare *eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut i dess* rörelse.

6 §

Om en EES-försäkringsgivare överträder denna lag eller en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag eller på annat sätt visar sig olämplig att driva verksamhet här, får Finansinspektionen förelägga försäkringsgivaren att vidta rättelse. Om försäkringsgivaren inte följer föreläggandet skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

Om rättelse ändå inte sker, får Finansinspektionen förbjuda försäkringsgivaren att fortsätta sin marknadsföring och att ingå nya försäkringsavtal om risker som är belägna här i landet eller, när det gäller livförsäkring, om försäkringsåtaganden som skall fullgöras här i landet. Innan ett förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

I brådskande fall får Finansinspektionen, utan att den behöriga myndigheten underrättats, vidta åtgärder som anges i andra stycket för att hindra ytterligare överträdelser.

Finansinspektionen får i brådskande fall, och utan att den utländska behöriga myndigheten underrättats, även förordna ett ombud att på försäkringsgivarens vägnar ta emot stämning och i övrigt företräda denne när det gäller redan meddelade försäkringar. Inspektionen skall genast införa kungörelse enligt 10 kap. 1 § 1 om förordnandet. Till dess att en

sådan kungörelse har införts får en försäkringstagare, om försäkringsgivaren inte är en försäkringssammanslutning, sätta in förfallna försäkringspremier hos inspektionen med samma verkan som om de har betalats till försäkringsgivaren.

Om en EES-försäkringsgivare som meddelar tjänstepensionsförsäkring överträder sådana bestämmelser som anges i 2 § tredje stycket, skall Finansinspektionen genast underrätta den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

Om en EES-försäkringsgivare, trots de åtgärder som vidtagits av den behöriga myndigheten i hemlandet, fortsätter att överträda den i Sverige tillämpliga arbetsrätten på tjänstepensionsområdet, får Finansinspektionen förbjuda försäkringsgivaren att fortsätta sin marknadsföring och att ingå nya avtal om tjänstepensionsförsäkring som skall fullgöras här i landet. Innan ett förbud meddelas skall inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

Ett förbud enligt sjätte stycket får meddelas först sedan Finansinspektionen har förelagt EES-försäkringsgivaren att vidta rättelse, om inte motsvarande åtgärd har vidtagits av den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland.

Det som sägs i femte-sjunde styckena om EES-försäkringsgivare skall tillämpas på motsvarande sätt beträffande utländska tjänstepensionsinstitut.

7 §

Om den behöriga myndigheten i en EES-försäkringsgivares hemland inskränker försäkringsgivarens rätt att förfoga över sina tillgångar, skall Finansinspektionen på begäran av myndigheten vidta motsvarande åtgärder i fråga om försäkringsgivarens tillgångar i Sverige.

Finansinspektionen skall biträda den behöriga myndigheten i EES-försäkringsgivarens hemland vid verkställighet av ett beslut om hur verksamheten skall drivas efter det att den myndigheten beslutat

1. att försäkringsgivaren inte får fortsätta sin marknadsföring eller ingå nya försäkringsavtal, eller

2. att inskränka försäkringsgivarens rätt att förfoga över sina tillgångar.

Det som sägs i första och andra styckena om EES-försäkringsgivare skall tillämpas på motsvarande sätt beträffande utländska tjänstepensionsinstitut.

9 §

Om en EES-försäkringsgivare till följd av ett beslut av den behöriga myndigheten i hemlandet inte längre får driva verksamhet här i landet, skall Finansinspektionen vidta de åtgärder som behövs för att hindra att försäkringsgivaren fortsätter verksamheten eller inleder ny verksamhet. Inspektionen skall, på begäran av och i samarbete med den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland,

1. förbjuda försäkringsgivaren att förfoga över sina tillgångar i Sverige eller begränsa försäkringsgivarens förfoganderätt, eller

2. förbjuda försäkringsgivaren att fortsätta sin marknadsföring eller att ingå nya försäkringsavtal.

Finansinspektionen skall i övrigt vidta de åtgärder som behövs till skydd för de försäkrades intressen. Inspektionen skall också biträda hemlandets myndighet i angelägenheter som rör avveckling av försäkringsgivarens verksamhet här i landet. Inspektionen får därvid vidta sådana åtgärder som inspektionen kan besluta i fråga om ett svenskt försäkringsbolag.

Det som sägs i första och andra styckena om EES-försäkringsgivare skall tillämpas på motsvarande sätt beträffande utländska tjänstepensionsinstitut.

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR UTLÄNDSKA FÖRSÄKRINGSGIVARE

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR UTLÄNDSKA FÖRSÄKRINGSGIVARE OCH TJÄNSTEPENSIONSINSTITUT

8 kap.

1 a §⁸

Information till försäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en försäkring skall vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar skall ges den information de behöver.

Information till försäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en försäkring skall vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar skall ges den information de behöver. *I fråga om tjänstepensionsförsäkring skall informationen inne-*

⁸ Senaste lydelse 1999:602.

hålla uppgifter om försäkringsgivaren och dennes verksamhet samt om de överenskommelser som ligger till grund för försäkringarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som en försäkringsgivare skall lämna till försäkringstagarna, andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna och till dem som erbjuds att teckna en försäkring hos försäkringsgivaren.

1 b §

De personer, vilkas pensioner tryggas av ett utländskt tjänstepensionsinstitut, skall ges den information som behövs om institutet och dess verksamhet samt om tjänstepensionerna och de överenskommelser som ligger till grund för pensionerna. Även de som erbjuds att ingå avtal om tjänstepension skall ges sådan information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som ett utländskt tjänstepensionsinstitut skall lämna.

10 kap.

1 §⁹

Finansinspektionen skall i Post- och Inrikes Tidningar kungöra

1. förordnande av ett ombud enligt 3 kap. 6 § fjärde stycket, 8 § eller 6 kap. 12 §,

2. beslut om att förbjuda eller begränsa en utländsk försäkringsgivares rätt att förfoga över sina tillgångar här i landet enligt 3 kap. 7 § första stycket, 9 § första stycket eller 6 kap. 11 § första stycket,

2. beslut om att förbjuda eller begränsa en utländsk försäkringsgivares *eller ett utländskt tjänstepensionsinstituts* rätt att förfoga över sina tillgångar här i landet enligt 3 kap. 7 § första stycket, 9 § första stycket eller 6 kap. 11 § första stycket,

3. koncession som beviljas en försäkringsgivare från tredje land enligt 4 kap. 5 § första stycket,

4. förlängning av koncession som beviljas en försäkringsgivare från tredje land enligt 4 kap. 6 §,

⁹ Senaste lydelse 1999:602.

5. godkännande av en företrädare för en försäkringsgivare från tredje land enligt 4 kap. 5 § första stycket eller 8 §,

6. ändring av firma för en försäkringsgivare från tredje land enligt 6 kap. 3 § första stycket 5,

7. förverkande av koncession enligt 6 kap. 2 eller 13 § eller återkallande av koncession enligt 7 kap. 1 § för en försäkringsgivare från tredje land,

8. godkännande eller förordnande av ett ombud enligt 7 kap. 2 § andra stycket,

9. anbud om övertagande av ett försäkringsbestånd i ett administrationsbo enligt 7 kap. 6 § första stycket,

10. beslut om antagande av anbud enligt 7 kap. 7 § första stycket,

11. ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 9 kap. 5 §, och

12. tillstånd till överlåtelse enligt 9 kap. 8 § första stycket.

I 7 kap. 7 § fjärde stycket och 9 kap. 8 § andra stycket finns bestämmelser om offentliggörande av vissa överlåtelsebeslut i andra EES-länder.

Otillåten försäkringsverksamhet

Otillåten försäkrings- eller tjänstepensionsverksamhet

3 §

Om det kan antas att någon driver en verksamhet som omfattas av denna lag, får Finansinspektionen förelägga denne att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs till inspektionen för att den skall kunna bedöma om lagen är tillämplig.

Om Finansinspektionen finner att någon bedriver verksamhet enligt denna lag utan att föreskrifterna enligt 2 kap. 1 § eller 4 kap. 1 § är uppfyllda, skall inspektionen förelägga denne att inom bestämd tid ändra sin verksamhet enligt inspektionens anvisningar eller upphöra med verksamheten.

Ett föreläggande enligt denna paragraf får riktas såväl mot den utländska försäkringsgivaren som mot den som här i landet, i syfte att förmå någon att teckna försäkring hos försäkringsgivaren, är verksam för försäkringsgivarens räkning. Inspektionen skall genast underrätta den behöriga myndigheten i försäkringsgivarens hemland om föreläggandet.

Om Finansinspektionen finner att någon bedriver verksamhet enligt denna lag utan att föreskrifterna enligt 2 kap. 1 § eller 4 kap. 1 § är uppfyllda, skall inspektionen förelägga denne att inom bestämd tid ändra sin verksamhet enligt inspektionens anvisningar eller upphöra med verksamheten.

Ett föreläggande enligt denna paragraf får riktas såväl mot den utländska försäkringsgivaren eller det utländska tjänstepensionsinstitutet som mot den som här i landet, i syfte att förmå någon att teckna försäkring hos försäkringsgivaren eller ingå avtal om tjänstepension med tjänstepensionsinstitutet, är verksam för försäkringsgivarens eller tjänstepensionsinstitutets räkning. Inspektionen skall genast underrätta den behöriga myndigheten i

försäkringsgivarens *eller tjänstepensionsinstitutets* hemland om föreläggandet.

4 a §¹⁰

Finansinspektionen får bestämma att följande beslut skall gälla omedelbart, nämligen beslut

1. att förbjuda en EES-försäkringsgivare att fortsätta med sin marknadsföring eller ingå nya försäkringsavtal,

2. att inskränka en EES-försäkringsgivares rätt att förfoga över sina tillgångar enligt 3 kap. 6, 7 eller 9 §,

3. att inte lämna sitt samtycke till en överlåtelse av ett försäkringsbestånd enligt 9 kap. 2 §,

4. att meddela föreläggande, eller

5. om hur verksamheten skall bedrivas enligt 6 kap. 11 § andra stycket.

1. att förbjuda en EES-försäkringsgivare *eller ett utländskt tjänstepensionsinstitut* att fortsätta med sin marknadsföring eller ingå nya försäkringsavtal *eller avtal om tjänstepension*,

2. att inskränka en EES-försäkringsgivares *eller ett utländskt tjänstepensionsinstituts* rätt att förfoga över sina tillgångar enligt 3 kap. 6, 7 eller 9 §,

5 §

Finansinspektionen kan förena ett föreläggande eller förbud enligt denna lag med vite. Har inspektionen förelagt vite skall den utländska försäkringsgivaren genast skriftligen underrättas om detta.

Finansinspektionen kan förena ett föreläggande eller förbud enligt denna lag med vite. Har inspektionen förelagt vite skall den utländska försäkringsgivaren *eller det utländska tjänstepensionsinstitutet* genast skriftligen underrättas om detta.

Finansinspektionen kan vid vite förelägga företrädaren för en försäkringsgivare från tredje land att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att sända in behöriga redovisningshandlingar och revisionsberättelser. Följs inte ett sådant vitesföreläggande kan inspektionen döma ut vitet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2. En EES-försäkringsgivare som är verksam i Sverige när denna lag träder i kraft har rätt att utan tillämpning av de nya bestämmelserna i 2 kap. 1 § fortsätta den verksamheten här.

¹⁰ Senaste lydelse 1999:226.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

dels att 10 a, 11, 31 och 32 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas 13 nya paragrafer, 9 a, 10 b–d, 15 a–e, 16 a och 34–36 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

Bestämmelserna i 10 a § andra–femte styckena, 10 b–10 d §§ och 11 § fjärde och femte styckena, 15 a–15 e och 16 a §§ gäller för en pensionsstiftelse som tryggar utfästelse om pension till minst 100 sådana personer som avses i 9 § första stycket, och för vilka avsättningar har gjorts till stiftelsen.

Bestämmelserna får tillämpas även av andra pensionsstiftelser i enlighet med 31 §, dock inte beträffande egenföretagares trygande i stiftelse för egen räkning.

10 a §²

En pensionsstiftelses styrelse svarar för att förmögenheten är placerad på ett nöjaktigt sätt och för att stiftelsens medel inte används för annat än stiftelsens ändamål.

För en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall i fråga om placering av förmögenheten i stället för första stycket bestämmelserna i tredje–femte styckena gälla.

Pensionsstiftelsen skall placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna skall, med beaktande av arbetsgivarens pensionsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, placeras så att stiftelsens

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

² Senaste lydelse 1994:1223.

betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig. Tillgångarna skall placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

1. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser, om värdepapperen eller skuldförbindelserna getts ut av arbetsgivaren, och

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 7 kap. 10 c § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713), vari arbetsgivaren ingår.

Begränsningarna i tredje stycket 1 och 2 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Beträffande användande av optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument skall pensionsstiftelsen tillämpa 7 kap. 17 b § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av de bestämmelserna.

10 b §

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad riktlinjerna skall innehålla.

Senast när placeringsriktlinjer börjar användas, skall de ges in till Finansinspektionen. Pensions-

stiftelsen skall samtidigt lämna in en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för stiftelsen och dem som omfattas av stiftelsens ändamål. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad redogörelsen skall innehålla.

Bestämmelserna i andra stycket gäller också vid ändring av placeringsriktlinjer.

10 c §

Styrelsen skall fastställa placeringsriktlinjer enligt 10 b §. Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna följs och skall fortlöpande pröva om de behöver ändras.

10 d §

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall till de personer som anges i den bestämmelsen ge den information som behövs om stiftelsen och dess verksamhet samt om pensionerna och de överenskommelser som ligger till grund för pensionerna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som en pensionsstiftelse skall lämna.

Lydelse enligt prop. 2004/05:85

Föreslagen lydelse

11 §

En pensionsstiftelse får inte ta emot en fordran mot arbetsgivaren. Avtal som strider mot detta är ogiltigt. Stiftelsen får dock låna ut medel till arbetsgivaren, om det ställs betryggande säkerhet för lånet eller tillsynsmyndigheten medger det.

En stiftelse får inte ta emot egendom från arbetsgivaren på villkor, som väsentligt begränsar stiftelsens rätt att förfoga över egendomen. Inte heller får en stiftelse som har grundats av aktiebolag, utan att tillsynsmyndigheten godkänner det, äga aktier i bolaget eller i bolag vilket står i sådant förhållande till detta som avses i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:000).

Om en pensionsstiftelse har till ändamål att trygga utfästelse om pension till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande i aktiebolag som är fåmansföretag enligt 56 kap. 2 och 3 §§ inkomstskattelagen

(1999:1229) skall, i fråga om stiftelsens rätt att lämna lån och ställa säkerhet, bestämmelserna i 21 kap. 1–9 och 11 §§ samt 30 kap. 1 § aktiebolagslagen tillämpas.

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § får ta upp eller ta över penninglån endast för att tillgodose tillfälliga likviditetsbehov, dock under förutsättning att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till stiftelsens omfattning.

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § får inte ställa säkerhet för tredje man.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 a §

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § får åta sig uppdrag att från Sverige trygga utfästelse om pension som skall fullgöras i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (gränsöverskridande verksamhet).

15 b §

Varje gång en pensionsstiftelse åtar sig ett uppdrag att bedriva gränsöverskridande verksamhet enligt 15 a § skall stiftelsen lämna en särskild underrättelse till Finansinspektionen. Underrättelsen skall innehålla uppgift om

1. den arbetsgivare som skall göra inbetalningar till pensionsstiftelsen, och

2. det huvudsakliga innehållet i de överenskommelser som skall ligga till grund för tryggandet.

15 c §

Finansinspektionen skall, om de förutsättningar som anges i andra stycket är uppfyllda, inom tre månader från det att en underrättelse enligt 15 b § tagits emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten

skall bedrivas.

Ett meddelande enligt första stycket skall lämnas, om det inte finns skäl att ifrågasätta att

1. pensionsstiftelsens organisation är ändamålsenlig,

2. pensionsstiftelsens finansiella situation är tillfredsställande med hänsyn till den planerade verksamhetens art och omfattning, och

3. företrädaren för pensionsstiftelsen har tillräcklig kompetens och i övrigt är lämpad att leda den gränsöverskridande verksamheten.

Finansinspektionen skall samtidigt som den lämnar meddelandet enligt första stycket underrätta pensionsstiftelsen om att meddelandet lämnas.

Om Finansinspektionen, med anledning av ett sådant meddelande som avses i första stycket, får veta vilka verksamhetsbestämmer som är tillämpliga i det land där verksamheten skall bedrivas, skall inspektionen underrätta pensionsstiftelsen om det. Den gränsöverskridande verksamheten får inledas efter det att stiftelsen tagit emot underrättelsen från Finansinspektionen, eller i varje fall två månader efter att den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten skall bedrivas tagit emot inspektionens meddelande enligt första stycket.

Om Finansinspektionen finner att förutsättningar för att bedriva gränsöverskridande verksamhet inte föreligger, skall inspektionen vägra att lämna meddelande enligt första stycket. Beslut om det skall fattas inom tre månader från det att en underrättelse enligt 15 b § togs emot.

15 d §

Om något av de förhållanden som angetts i en underrättelse enligt 15 b § skall ändras sedan den gränsöverskridande verksamheten inletts, skall pensionsstiftelsen underrätta Finansinspektionen minst en månad innan ändringen genomförs.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, skall inspektionen meddela beslut om det inom en månad från det att underrättelsen kom in till inspektionen.

15 e §

Om ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har bestämmelser som innebär ytterligare begränsningar för en pensionsstiftelses placering av tillgångar utöver vad som framgår av 10 a § andra–femte styckena, skall en stiftelse som bedriver verksamhet där på begäran från det landet tillämpa även de bestämmelserna.

16 a §

En ledamot eller suppleant i styrelsen för en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas för att delta i ledningen av en sådan pensionsstiftelse och även i övrigt vara lämplig för uppgiften.

Av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud följer att den som är underkastad näringsförbud inte får vara ledamot eller suppleant i styrelsen i en pensionsstiftelse.

31 §³

Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist.

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse skall anmäla

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse skall anmäla

³ Senaste lydelse 1998:307.

stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag.

stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag. *En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket skall dock anmälas för tillsyn genast efter det att uppdraget tagits emot.*

Anmälan enligt andra stycket skall innehålla uppgift om stiftelsens postadress och telefon samt om styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon. Till anmälan skall fogas bestyrkt kopia av de handlingar som arbetsgivaren upprättat avseende stiftelsen samt, om möjligt, uppgift om storleken och beskaffenheten av stiftelsens förmögenhet. När en ändring har inträtt i något förhållande som tidigare har anmälts, skall detta genast anmälas till tillsynsmyndigheten.

När en pensionsstiftelses verksamhet når den omfattning som anges i 9 a § första stycket, skall dess styrelse genast göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Detsamma gäller när en pensionsstiftelse beslutat att tillämpa de bestämmelser som anges i nämnda stycke.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, efter ansökan från en pensionsstiftelse vars verksamhet inte längre har den omfattning som anges i 9 a § första stycket eller som inte längre vill tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med vad som anges i 9 a § andra stycket besluta att stiftelsen inte längre skall tillämpa de regler som anges i det förstnämnda stycket.

Tillsynsmyndigheten skall föra ett register över anmälda stiftelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten skall underrätta Finansinspektionen om en anmälan enligt andra stycket andra meningen eller fjärde stycket. Finansinspektionen skall underrätta tillsynsmyndigheten om en ansökan enligt femte stycket och om det beslut som inspektionen fattar med anledning av en sådan ansökan.

32 §⁴

Tillsynsmyndigheten skall ingripa, om det kan antas att en pensions- eller personalstiftelse inte förvaltas i enlighet med de för stiftelsen gällande föreskrifterna eller denna lag.

Tillsynsmyndigheten skall ge stiftelserna råd och upplysningar.

Vid tillsynen över pensions- och personalstiftelser tillämpas i övrigt bestämmelserna i 9 kap. 4 och 5 §§, 6 § tredje stycket samt 7 § stiftelselagen (1994:1220).

För tillsynen över förvaltningen av vissa pensionsstiftelser gäller särskilda bestämmelser i 34 och 35 §§.

34 §

Finansinspektionen skall utöva tillsyn över att en pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket förvaltas i enlighet med bestämmelserna i 10 a § andra–femte styckena, 10 b–10 d §§, 11 § fjärde och femte styckena, 15 a–15 e och 16 a §§ samt i enlighet med föreskrifter som meddelats med stöd av någon av dessa bestämmelser. Inspektionen skall utöva sådan tillsyn också över förvaltningen av en stiftelse som med stöd av 9 a § andra stycket beslutat att tillämpa de bestämmelserna.

Finansinspektionen skall i sin tillsynsverksamhet samarbeta med motsvarande utländska tillsynsmyndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

35 §

Finansinspektionen får meddela de anmärkningar i fråga om en pensionsstiftelses förvaltning som inspektionen anser behövs.

Finansinspektionen skall förelägga pensionsstiftelsen eller styrelsen att vidta rättelse, om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från någon av de bestämmelser som anges i 34 § första stycket, eller

⁴ Senaste lydelse 1994:1223.

2. placeringsriktlinjerna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av stiftelsens förvaltning.

Om Finansinspektionen bedömer att en stiftelse förvaltar medel som avsatts till stiftelsen för personer som anges i 9 a § första stycket på ett sådant sätt som innebär att dessa personers intressen hotas, får inspektionen besluta om att utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av stiftelsen.

Finansinspektionen får även begränsa pensionsstiftelsens förfoganderätt eller förbjuda stiftelsen att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om det bedöms vara nödvändigt för att skydda de personer som anges i tredje stycket. Finansinspektionen får besluta hur pensionsstiftelsen skall förvaltas efter ett sådant beslut.

I fråga om styrelsens skyldighet att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning och beträffande tillsynen i övrigt skall bestämmelserna i 19 kap. 3 §, 8 § första meningen, 9 §, 10 § 1, 11 § sjätte stycket, 11 a och 15 §§ samt 21 kap. 2 § fjärde stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) samt föreskrifter som meddelats med stöd av någon av dessa bestämmelser tillämpas på motsvarande sätt.

36 §

Finansinspektionens beslut enligt 15 c och 15 d §§ får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos länsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av länsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om förvaltning enligt 35 § fjärde stycket skall gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
2. En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket och som finns vid ikraftträdandet skall senast den 31 januari 2006 anmälas för tillsyn till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten skall underrätta Finansinspektionen om en sådan anmälan.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
 2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
 3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
 4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,
 5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag eller ett europabolag med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
 6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
 7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
 8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
 9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.
- Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

¹ Senaste lydelse 2004:579.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.6 Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Härigenom föreskrivs att 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran på grund av försäkringsavtal hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Föreslagen lydelse

4 a §¹

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran på grund av försäkringsavtal hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Senaste lydelse 1999:605.

2.7 Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)

Häriigenom föreskrivs att 5 § trafikskadelagen (1975:1410)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Trafikförsäkring får meddelas av

1. en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det av regeringen, samt

2. en EES-försäkringsgivare som är verksam här i landet enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

2. en EES-försäkringsgivare som är verksam här i landet enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige.

En försäkringsgivare som får meddela trafikförsäkring är skyldig att på begäran meddela trafikförsäkring. I ett tillstånd enligt första stycket 1 kan dock skyldigheten begränsas till att gälla försäkring åt personer som tillhör en viss yrkesgrupp eller intressegrupp eller som är bosatta inom ett visst område. Finansinspektionen kan efter ansökan medge motsvarande begränsning för försäkringsgivare som driver verksamhet här som avses i första stycket 2. Finansinspektionens beslut får överklagas hos regeringen.

En försäkringsgivare som avser att meddela trafikförsäkring genom gränsöverskridande verksamhet med stöd av 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige men som inte har fast driftställe i Sverige skall ha en representant här i landet. Representanten skall vara bosatt i Sverige eller vara en svensk juridisk person. Försäkringsgivaren skall utfärda en fullmakt för representanten att gentemot skadelidande företräda försäkringsgivaren och att själv eller genom annan tala och svara för denne angående försäkringsfall. Representanten skall även ha behörighet att företräda försäkringsgivaren vid kontroll av om det finns giltig trafikförsäkring. Försäkringsgivaren skall

En försäkringsgivare som avser att meddela trafikförsäkring genom gränsöverskridande verksamhet med stöd av 2 kap. 1 § lagen om utländska försäkringsgivares *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige men som inte har fast driftställe i Sverige skall ha en representant här i landet. Representanten skall vara bosatt i Sverige eller vara en svensk juridisk person. Försäkringsgivaren skall utfärda en fullmakt för representanten att gentemot skadelidande företräda försäkringsgivaren och att själv eller genom annan tala och svara för denne angående försäkringsfall. Representanten skall även ha behörighet att företräda försäkringsgivaren vid kontroll av om det finns giltig trafik-

¹ Lagen omtryckt 1994:43.

² Senaste lydelse 1998:382.

informera försäkringstagarna om vem som är försäkringsgivarens representant och om dennes adress. Ytterligare föreskrifter om villkor beträffande representanter får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen.

försäkring. Försäkringsgivaren skall informera försäkringstagarna om vem som är försäkringsgivarens representant och om dennes adress. Ytterligare föreskrifter om villkor beträffande representanter får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Motortävlingsförsäkring får bara meddelas av en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det av regeringen samt av en EES-försäkringsgivare som är verksam här i landet enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Motortävlingsförsäkring får bara meddelas av en försäkringsgivare som har fått tillstånd till det av regeringen samt av en EES-försäkringsgivare som är verksam här i landet enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige.

En försäkringsgivare som får meddela motortävlingsförsäkring är skyldig att på begäran meddela motortävlingsförsäkring och att utfärda bevis därom enligt formulär som Finansinspektionen fastställer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Senaste lydelse 1998:297.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 14 b §§ lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 1 kap. 3 c § och 2 kap. 7 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivarers verksamhet i Sverige,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivarers *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige,

5. för börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer 2 kap. 7 §, 7 kap. 2 § respektive 8 kap. 3 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

6. för centrala värdepappersförvarare 2 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–11 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder,

8. för utgivare av elektroniska pengar 2 kap. 8 § samt 5 kap. 6 och 7 §§ lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,

9. för företag som driver inlåningsverksamhet 2 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet.

14 b §²

Bestämmelserna i 11, 12, 14 och 14 a §§ skall tillämpas på motsvarande sätt på verksamhet som avser skadeförsäkring och som bedrivs genom en sådan generalagent eller generalrepresentation som avses i 1 kap. 9 eller 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivarers verksamhet i Sverige under förutsättning att verksamheten bedrivs från ett sådant fast driftställe som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen

Bestämmelserna i 11, 12, 14 och 14 a §§ skall tillämpas på motsvarande sätt på verksamhet som avser skadeförsäkring och som bedrivs genom en sådan generalagent eller generalrepresentation som avses i 1 kap. 9 eller 12 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivarers *och tjänstepensionsinstituts* verksamhet i Sverige under förutsättning att verksamheten bedrivs från ett sådant fast driftställe som avses i

¹ Senaste lydelse 2004:310.

² Senaste lydelse 2001:1187.

(1999:1229). Vad som här sägs om skadeförsäkring gäller också återförsäkring avseende skadeförsäkring.

2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229). Vad som här sägs om skadeförsäkring gäller också återförsäkring avseende skadeförsäkring.

Vid tillämpning av första stycket skall

1. skadeförsäkringsföretag som bedriver sin verksamhet genom generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation,

2. den som är företrädare för verksamheten enligt 1 kap. 8 § andra stycket lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller den som på motsvarande sätt företräder återförsäkringsrörelse anses som verkställande direktör, och

2. den som är företrädare för verksamheten enligt 1 kap. 8 § andra stycket lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige eller den som på motsvarande sätt företräder återförsäkringsrörelse anses som verkställande direktör, och

3. bestämmelserna om årsbokslut i 14 § tredje stycket 3 tillämpas med bortseende från de i andra stycket föreskrivna begränsningarna till företag som lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och till vissa slag av försäkringsföretag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Regeringen får meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Regeringen får meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Finansinspektionen får besluta att en försäkringsgivare får avvika från bestämmelser i någon lag som anges i första stycket eller från föreskrifter som meddelats med stöd av sådan lag eller med stöd av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Utskottets förslag till lag om ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige

dels att rubriken närmast före rubriken till 2 kap. 1 § skall ha följande lydelse "Bestämmelser om EES-försäkringsgivare och utländska tjänstepensionsinstitut",

dels att rubriken närmast före rubriken till 8 kap. 1 a § skall ha följande lydelse "Gemensamma bestämmelser för utländska försäkringsgivare och tjänstepensionsinstitut".

2 Utskottets förslag till lag om ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Häriigenom föreskrivs¹ att 10 a § och 10 d § i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. skall ha följande lydelse.

Regeringens förslag

Utskottets förslag

10 a §²

En pensionsstiftelses styrelse svarar för att förmögenheten är placerad på ett nöjaktigt sätt och för att stiftelsens medel inte används för annat än stiftelsens ändamål.

För en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall i fråga om placering av förmögenheten i stället för första stycket bestämmelserna i tredje- femte styckena gälla.

Pensionsstiftelsen skall placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. *Tillgångarna skall, med beaktande av arbetsgivarens pensionsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, placeras så att stiftelsens betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.* Tillgångarna skall placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

Pensionsstiftelsen skall placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna skall placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

1. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser, om värdepapperen eller skuldförbindelserna getts ut av arbetsgivaren, och

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 7 kap. 10 c § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713), vari arbetsgivaren ingår.

Begränsningarna i tredje stycket 1 och 2 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Beträffande användande av optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument skall pensionsstiftelsen tillämpa 7 kap. 17 b § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av de bestämmelserna.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

² Senaste lydelse 1994:1223.

10 d §

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall till de personer som anges i den bestämmelsen ge den information som behövs om stiftelsen och dess verksamhet samt om pensionerna och de överenskommelser som ligger till grund för pensionerna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilken information som en pensionsstiftelse skall lämna.

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § skall till de personer som anges i den bestämmelsen ge den information som behövs om stiftelsen och dess verksamhet. *En arbetsgivare skall till de personer som avses i 9 a § ge den information som behövs om pensionerna och de överenskommelser som ligger till grund för pensionerna.*